

Leena Kautto-Koukka

AKKU-RYHMÄ OSANA NUORTEN SOSIAALISTA VAHVISTAMISTA JYVÄSKYLÄSSÄ

Etsivän nuorisotyön ryhmämuotoisen toiminnan
mallin kehittäminen

Opinnäytetyö
Järjestö- ja nuorisotyö YAMK

2019

**Kaakkois-Suomen
ammattikorkeakoulu**

Tekijä	Tutkinto	Aika
Leena Kautto-Koukka	Yhteisöpedagogi (YAMK)	Kesäkuu 2019
Opinnäytetyön nimi Akku-ryhmä osana nuorten sosiaalista vahvistamista Jyväskylässä. Etsivän nuorisotyön ryhmämuotoisen toiminnan mallin kehittäminen.		61 sivua 10 liitesivua
Toimeksiantaja Jyväskylän kaupunki, Nuorisopalvelut		
Ohjaaja Pekka Penttinen		
Tiivistelmä Opinnäytetyössä kehitettiin Jyväskylän kaupungin etsivän nuorisotyön Akku-ryhmän toimintaa. Tavoitteena oli kehittää ryhmämuotoista toimintaa ja vahvistaa sen asemaa yhtenä etsivän nuorisotyön työmuotona. Tavoitteena oli saada toiminnasta enemmän kohderyhmää palveleva kokonaisuus ja todistaa sen merkittävyyttä sekä vaikuttavuutta. Kehittämismenetelminä olivat aivoriihimenetelmä kohderyhmän ja yhteistyötahojen kehittämistoiveiden keräämiseen sekä osallistava havainnointi tulosten arviointiin. Kyselyä käytettiin kehittämistyön tulosten analysointiin ja tiedon keräämiseen toiminnan merkityksestä. Etsivä nuorisotyö perustuu vapaaehtoisuuteen ja luottamuksellisuuteen. Tavoitteena on auttaa löytämään palveluita, jotka edistävät nuoren kasvua, itsenäistymistä ja elämänhallintaa sekä osallisuutta yhteiskunnassa. Akku-ryhmä on 15–29-vuotiaille nuorille suunnattua avointa ryhmätoimintaa. Toiminnan tavoitteena on tukea nuoren arjenhallintaa, auttaa tulevaisuuden suunnittelussa sekä palveluihin ohjautumisessa. Tavoitteena on vahvistaa nuoren sosiaalisia taitoja ja vuorovaikutussuhteita sekä tarjota mielekästä tekemistä arkeen. Ideointivaiheessa syksyllä 2015 kartoitettiin tarpeita ja asetettiin tavoitteet kehittämistyölle. Kehittämisvaiheessa keväällä 2016 kerättiin Akku-ryhmän nuorilta ja etsivän nuorisotyöntekijöiltä aineistoa kehittämissuunnitelmaa varten. Kesällä 2016 jatkojalostettujen ideoiden ja palautteiden pohjalta laadittiin kehittämissuunnitelma. Toteutusvaiheessa syksyllä 2016 kehittämissuunnitelma otettiin käyttöön toiminnassa. Sen toimivuutta tarkasteltiin ja vuoden lopussa tehtiin tarvittavia muutoksia toimintaan. Seurantavaiheessa kevät 2017–kesä 2018 Akku-ryhmän toimintaa toteutettiin kehittämissuunnitelman pohjalta. Sen toimivuutta havainnointiin ja arvioitiin sekä sisältöä vielä kehitettiin. Lisäksi toteutettiin kyselyt ryhmätoiminnan merkittävyydestä ja vaikuttavuudesta sekä palautekysely toiminnan kehittämistyöstä. Kehittämistyön tuloksena ryhmätoiminta kehittyi rakenteellisesti ja sisällöllisesti. Se näkyi nuorten parempana ohjautumisena toimintaan ja toimintakyvyn sekä aktiivisuuden lisääntymisenä. Toiminnan vaikuttavuus näkyi nuorten jatkopolkujen, sosiaalisten taitojen ja hyvinvoinnin vahvistumisena. Toiminnan sisältö ja ohjaajat koettiin mieleisiksi sekä vaikuttamismahdollisuus toimintaan tärkeäksi. Yhteistyö ja eri tahojen kiinnostus toimintaa kohtaan lisääntyivät. Toiminnan arvostus yhtenä sosiaalisen vahvistamisen työmuotona vahvistui.		
Asiasanat etsivä nuorisotyö, sosiaalinen vahvistaminen, sosiaalipedagogiikka, ryhmätoiminta		

Author	Degree	Time
Leena Kautto-Koukka	Master of Humanities	June 2019
Thesis title The Akku Group as part of the social empowerment of young people in Jyväskylä. Developing a model of shaped group activity of outreach youth work.		61 pages 10 pages of appendices
Commissioned by City of Jyväskylä, Youth Department		
Supervisor Pekka Penttinen		
Abstract The starting point of this master's thesis was developed the activities of the Akku Group of outreach youth work in the city of Jyväskylä. The objective of this master's thesis was to develop shaped group activities and strengthens its position as one of the forms of outreach youth work. The objective was to get a more functional entity serving the target group and proves its importance and effectiveness. Akku Group is an open group activity for young people aged 15–29. The objective of the activity is to support the everyday management of the young person, to help in planning the future and in guiding the services. The objective is to strengthen the young person's social skills and interactions, and to make meaningful activities for everyday life. The methods of development were the brainstorming method for collecting the wishes of the target group and partners to develop as well as participatory observation for the evaluation of results. The survey was used to analyze the results of development work and to collect information on the significance of the activity. In the idea phase the needs were identified and goals set for development work. In the development phase Akku Group was gathered from young people and looking for material for the development plan from youth workers. On the basis of further processed ideas and feedback, a development plan was developed. In the implementation phase the development plan was put into operation. In the follow-up phase The Akku Group's activities were carried out on the basis of a development plan. Its functionality was observed and evaluated and the content was further developed. In addition, surveys were conducted on the significance and effectiveness of group activities and a feedback survey on the development of operations. As a result of the development work, the group activities developed structurally and in substance. It was seen as a better way to guide young people into action and to increase their performance and ability to act. The impact of the action was reflected in the strengthening of young people's paths, social skills and well-being. The content of the activity and the counselors were liked as well as the possibility of influencing the activities important. Collaboration and interest in activities by different parties increased. The appreciation of the activity as a form of social empowerment was strengthened.		
Keywords outreach youth work, social empowerment, social pedagogy, group activity		

SISÄLLYS

1	JOHDANTO.....	7
2	KEHITTÄMISTYÖN LÄHTÖKOHDAT	8
2.1	Etsivä nuorisotyö	8
2.2	Akku-ryhmä, etsivän nuorisotyön ryhmämuotoinen toiminta.....	12
2.3	Ryhmätoiminnan sisältö, tavoitteet ja toimintamalli.....	13
2.4	Ryhmätoiminta ennen kehittämistyötä	14
2.5	Opinnäytetyön taustat, tavoitteet ja kehittämistarve.....	15
3	KEHITTÄMISTIEDON TUOTTAMINEN.....	16
3.1	Kehittämismenetelmien kuvaus	16
3.2	Kehittämistyön suunnitelma ja aikataulu.....	23
3.3	Kehittämistyön mahdollisuudet ja vaaran paikat.....	25
4	SOSIAALIPEDAGOGIIKKA TOIMINNAN JA KEHITTÄMISTYÖN VIITEKEHYKSENÄ 25	
4.1	Mitä on sosiaalipedagogiikka?.....	25
4.2	Miten sosiaalipedagogiset periaatteet toteutuvat etsivän nuorisotyön ja Akku-ryhmän toiminnassa?	26
4.3	Mitä on sosiaalinen vahvistaminen ja miten se näkyy Akku-ryhmän toiminnassa? 31	
5	KEHITTÄMISTYÖN TOTEUTUS.....	32
5.1	Kehittämistyön toteutus ja kerätty kehittämistieto	32
5.2	Kehittämistiedon soveltaminen kehittämistoimenpiteissä	44
6	KEHITTÄMISTYÖN TULOKSET	46
6.1	Kehittämistyön vaikutukset Akku-ryhmän toimintaan.....	46
6.2	Kehittämistyön vaikutukset yhteistyöhön eri yhteistyötahojen kanssa	48
6.3	Mitä Akku-ryhmän toiminta merkitsee ryhmän toimintaan osallistuville nuorille? ..	51
6.4	Toiminnan markkinointi ja nuorten ohjautuminen palveluun	53
7	POHDINTA.....	55

7.1	Kehittämistyön arviointi.....	55
7.2	Akku-ryhmän toiminta nyt ja mitä se voisi olla tulevaisuudessa.....	56
7.3	Toiminta muuttui, mutta niin myös asenteet sitä kohtaan	58
LÄHTEET.....		60

LIITTEET

Liite 1. Akku-ryhmän kehittämissuunnitelma

Liite 2. Akku-ryhmäläisten palaute joulukuu 2016

Liite 3. Akku-ryhmäläisten kehittämishetki 7.6.2017

KUVALUETTELO

Kuva 1. Innokylän systeeminen innovaatiomalli (Aalto-Kallio ym. 2014)	18
Kuva 2. Kehittämistyön aikataulu	24
Kuva 3. Akku-ryhmän aivoriihi 1 11.4.2016.....	34
Kuva 4. Etsivän nuorisotyöntekijöiden aivoriihi 19.4.2016	35
Kuva 5. Akku-ryhmän aivoriihi 2 22.6.2016, kysymykset	36
Kuva 6. Akku-ryhmän aivoriihi 2, vastaukset 1	37
Kuva 7. Akku-ryhmän aivoriihi 2, vastaukset 2	37
Kuva 8. Miksi käyt Akku-ryhmässä -kysely 25.4.2017	41
Kuva 9. Mitä Akku-ryhmä antaa sinulle? 25.4.2017	42
Kuva 10. Miksi käyt Akku-ryhmässä? 4.7.2018	44
Kuva 11. Akku-ryhmä palvelupolkuna.....	45
Kuva 12. Käyttäjäprofiilit	46
Kuva 13. Steppi viikko-ohjelma.....	48
Kuva 14. Steppi viikkokalenteri	50
Kuva 15. Akku-ryhmän merkitys nuoren elämässä.....	52
Kuva 16. Akku-ryhmän kävijämäärät 2013-2018	53
Kuva 17. Akku-ryhmän mainonta 2015-2018.....	54

1 JOHDANTO

Etsivän nuorisotyöntekijät kohtaavat työssään nuoria, joiden jaksaminen tai elämäntilanne eivät vielä riitä sitoutumaan työpajatoimintaan, työllisyyttä edistävään tai muuhun aktivoivaan toimenpiteeseen. Etsivä nuorisotyö nähdään pääsääntöisesti yksilöohjaukseen perustuvana palvelumuotona. Sen lähtökoh- tana on yleensä jokin ongelma, avun tai palvelun tarve. Yksilöohjauksessa kartoitetaan nuoren palvelutarpeita ja laaditaan nuorelle jatkosuunnitelmia sekä ohjataan tarvittavien palveluiden piiriin.

Osa nuorista ei koe tarvitsevänsä yksilöohjausta tai toivoo sen rinnalle avointa ryhmämuotoista toimintaa, johon ei tarvitse sitoutua ja jonka kautta he pääse- vät vahvistamaan sosiaali- ja vuorovaikutustaitojaan. Toiveena voi olla uusien ihmisten löytäminen elämäänsä tai kokemus kuulumisesta johonkin yhteisöön. Osa nuorista kaipaa myös mielekästä tekemistä arkeen ylläpitämään ja vah- vistamaan arjenhallintaa. Tästä syystä Jyväskylässä yksilöohjauksen rinnalla on toteutettu ryhmämuotoista etsivää nuorisotyötä vuodesta 2009 lähtien.

Ryhmämuotoisen etsivän nuorisotyön tavoitteena on ollut tarjota nuorille avointa ryhmätoimintaa, johon osallistuminen on vapaaehtoista eikä tietynlai- seen elämäntilanteeseen kiinnitettyä. Akku-ryhmän toiminta on sosiaalista vahvistamista, sen tavoitteena on tukea ja vahvistaa nuoren arjenhallintaa sekä sosiaalisia taitoja. Monipuolisen nuorten omiin toiveisiin pohjautuvan toi- minnan kautta tavoitteena on elämänhallintataitojen ja toimintakyvyn sekä omien voimavarojen tunnistaminen, että vahvistaminen. Akku-ryhmän toimin- nassa keskitytään sosiaalisiin taitoihin, itsetunnon ja nuoren oman arvomaail- man rakentumisen tukemiseen. Tavoitteena on kohdata nuori hyvinvoinnin kautta eikä ongelmakeskeisesti. (Kautto-Koukka & Kolehmainen 2017, 95.)

”Kehittämistyön tulisi aina lähteä liikkeelle tarpeista” (Pohjola ym. 2014, 16), mihin myös Akku-ryhmän kehittämistyö pohjautuu. Syksyllä 2015 syntyi tarve alkaa kehittämään etsivän nuorisotyön ryhmämuotoista toimintaa, mutta sa- malla myös vahvistamaan sen asemaa yhtenä etsivän nuorisotyön työmuo- tona. Tavoitteena oli saada toiminnasta vielä enemmän kohderyhmää palve- leva kokonaisuus, mutta myös todistaa Akku-ryhmän toiminnan merkittävyyttä

ja vaikuttavuutta etsivän nuorisotyöntekijöille, yhteistyötahoille ja etsivän nuorisotyön rahoittajalle.

2 KEHITTÄMISTYÖN LÄHTÖKOHDAT

2.1 Etsivä nuorisotyö

”Etsivän nuorisotyön tehtävänä on tavoittaa tuen tarpeessa oleva nuori ja auttaa häntä sellaisten palvelujen ja muun tuen piiriin, joilla edistetään hänen kasvuaan, itsenäistymistään, osallisuuttaan yhteiskuntaan ja muuta elämänhallintaansa sekä pääsyään koulutukseen ja työmarkkinoille. Etsivä nuorisotyö perustuu nuoren vapaaehtoisuuteen ja nuoren kanssa tehtävään yhteistyöhön”. (Nuorisolaki 1285/2016, 10. §.)

Ammatillista etsivää nuorisotyötä on Suomessa tehty 1960-luvulta lähtien. Vuosikymmenien kuluessa muuttuneet toimintaympäristöt ovat kehittäneet sitä työmuotona, mutta samat peruseriaatteet ovat säilyneet. Etsivä nuorisotyö pohjautuu perushumaaniuteen ja diakoniseen näkökulmaan. Sitä on pidetty tietynlaisena protestina nuorten ja marginaaliin joutuneiden puolesta. (Kaartinen-Koutaniemi 2012, 15.)

Laittomien päihteiden tulo Suomeen 1960-luvulla oli yksi syy uudenlaisen nuorisotyön kehittämisen tarpeeseen, kuten Helsingissä kaupungin ja seurakunnan yhteinen jengityö tai festivaalityö erilaisissa nuorten suosimissa tapahtumissa. Tavoitteena oli saada kontakti nuoriin, mistä nuori hyötyisi jollakin tavalla. Työmuotona se oli vahvasti ennaltaehkäisevää. 1960-luvulta lähtien työ tapahtui kaduilla ja ammatillisuuden pohjana toimi käytännön kokemukset. Työn tekemiseen oli annettu vapaat kädet ja sille ei ollut selkeitä rajoja. Selkeän ammatillisen organisaation puuttuessa työntekijät samaistuivat viiteryhmään eli asiakkaisiin. Työntekijät tekivät sitä yksin omasta halustaan, ilman ammatillista metodologiaa taustalla, mikä oli kuluttavaa ja usein työntekijät paloivat loppuun tai alkoivat marginalisoitua kohderyhmän kanssa. Viranomaisistaholla työn merkitys kyllä ymmärrettiin, mutta sen sisällöstä, mitä tehtiin ja missä, ei välttämättä oltu tietoisia esimiestasolla. (Kaartinen-Koutaniemi 2012, 16–17.)

Varsinaisesti etsivä nuorisotyö alkoi muotoutua 1980-luvulla neljän toimijan, nuorten päihdetyön, kunnallisen erityisnuorisotyön, Raittiustoimiston nuorisoneuvonnan ja seurakunnan erityisnuorisotyön pohjalta, kun ymmärrettiin, että

pitkäjänteisen työn tekemisen tueksi tarvitaan malleja. Sosiaali- ja terveysalan tutkimus- ja kehittämiskeskus, Stakesista (nykyinen Terveystieteiden tutkimuskeskus THL) tehtiin vuonna 1987 opintomatka Norjaan, tavoitteena hakea malleja etsivän nuorisotyön kehittämiseen Suomessa. (Kaartinen-Koutaniemi 2012, 16–17.)

Norjassa etsivän työn kehittäminen on aloitettu jo vuonna 1969. Vuonna 1987 etsivää työtä järjestettiin Norjassa jo 70 paikkakunnalla. Työ oli moniammatillista, työntekijöillä oli koulutus ja ammatti-identiteetti sekä työn haastavuus tiedostettiin myös esimiestasolla. Etsivä työ, jota Norjassa toteutettiin, päätettiin pilotoida Suomessa vuonna 1991. Tavoitteena oli kehittää kenttätyöskentelystä moniammatillista ja suunnitelmallisesti vaiheistettua. Kohderyhmänä olivat Tampereella riskioiloissa elävät nuoret. Pilotoinnin ohella tavoiteltiin etsivässä työssä jo työskenteleville mahdollisuutta täydennyskoulutukseen ja etsittiin keinoja etsivän nuorisotyön saamiseksi osaksi ammatillista peruskoulutusta. Työn lähtökohtana oli työntekijän ja nuoren välinen luottamuksellisuus sekä vuorovaikutussuhde. Työ toteutettiin työparina, jossa oli nuorisotyön ja sosiaalialan ammattilaisia. Työ toteutettiin nuorten ehdoilla ja se oli suunnitelmallista. Pilotointi oli onnistunut ja työmuoto toimii edelleen hieman tarkennettuna, osana Tampereen kaupungin palveluverkostoa. (Kaartinen-Koutaniemi 2012, 17–18.)

Erilaiset muutkin ammatillisesti työmuodot, joita 1990-luvulla toteutettiin, ovat tukeneet ammatillisen etsivän työn kehittymistä Suomessa. Nykymuotoinen ammatillinen etsivä nuorisotyö on siis muotoutunut ammatillisesti järjestettyjen erilaisten työtapojen, työn periaatteiden ja käytännön työn hiomisen kautta. Etsivä nuorisotyö työmuotona on aikojen saattona muuttunut merkittävästi. Ennen työtä tehtiin yksin ja nyt sitä tehdään työparina. Työn tekemiseen on esimiehen tuki, työnohjausta on yleisesti tarjolla sekä on mahdollista osallistua täydennyskoulutuksiin. Työ on suunnitelmallista ja sen rakenne on kehittynyt. Työtä myös dokumentoidaan eli asioita kirjataan muistiin, niitä voidaan tarkastella myöhemmin sekä työtä voidaan kehittää kerätyn tiedon kautta. (Kaartinen-Koutaniemi 2012, 16–19.) Nuorisolain muutoksen myötä vuonna 2011 etsivä työ -käsite kirjattiin nuorisolakiin, jonka kautta se työmuotona muuttui enemmän ennaltaehkäiseväksi ja ongelmia korjaavaksi työmuodoksi (Kaartinen-Koutaniemi 2012, 15).

Etsivä nuorisotyö alkoi Jyväskylässä Nuorten taidetyöpajalla syyskuussa 2008. Toinen työpäri sai rahoituksen vuonna 2010, jonka jälkeen työntekijöiden määrä alkoi hiljalleen kasvaa. Työn tavoitteena oli nuorten hyvinvoinnin edistäminen, jota toteutettiin jatkuvan kehittämisen, refleктоivan työotteen ja monialaisen yhteistyön kautta. Nuorten taidetyöpajan etsivän nuorisotyöntekijät olivat myös aktiivisessa roolissa niin paikallisen kuin maakunnallisten verkostojen muodostumisessa ja työn järjestäytymisessä sekä jakautumisessa. (Etsivä nuorisotyö 2010.)

Yhteistyötä Nuorten taidetyöpajan työpajatoiminnan kanssa on tehty alusta alkaen ja se on ollut myös tärkeä yhteistyötaho nuorten jatkopolkujen suunnittelussa. Nuoria on ohjautunut etsivästä nuorisotyöstä työpajatoimintaan ja sieltä taas etsivään nuorisotyöhön. Etsivä nuorisotyö on tarvittaessa tukenut pajatoiminnassa olevia nuoria esimerkiksi akuuteissa tilanteissa tai etsivän nuorisotyöntekijät ovat muuten tarvittaessa auttaneet työpajojen valmentajia nuorten asioiden eteenpäin viemisessä. Etsivästä nuorisotyöstä on kerrottu nuorelle jo hänen hakeutuessaan työpajatoimintaan ja tilanteissa, joissa nuorta ei työpajan toimintaan ole valittu tai hän on keskeyttänyt sen. Tarvittaessa etsivä nuorisotyö on nuoren omalla suostumuksella ollut häneen yhteydessä. (Etsivä nuorisotyö 2010.)

Nuorten taidetyöpaja yhdistyi Nuorisopalveluiden kanssa vuonna 2017, jonka johdosta myös etsivän nuorisotyöntekijöiden määrä lisääntyi sen hetkisestä kuudesta hengestä yhdeksään. Tämän jälkeen on henkilöstöä saatu lisättyä vielä kolmella työntekijällä. Tällä hetkellä etsivän nuorisotyöntekijöitä on Jyväskylässä 14, joista 12 työskentelee Jyväskylän kaupungin Nuorisopalveluiden ja kaksi Sovatek-säätiön alaisuudessa. Jyväskylän etsivä nuorisotyö tarjoaa palveluja 15–29-vuotiaille jyväskyläläisille nuorille, jotka ovat koulutuksen, työelämän tai muiden palvelujen ulkopuolella. Etsivän nuorisotyön tavoitteena on auttaa nuorta löytämään sellaisia palveluja ja tukitoimia, jotka edistävät hänen kasvuaan, itsenäistymistään ja muuta elämänhallintaa. Etsivän nuorisotyön tavoitteena on myös tukea nuoren pääsyä koulutukseen ja työmarkkinoille sekä edistää hänen osallisuuttaan osana yhteiskuntaa. Etsivä nuorisotyö perustuu vapaaehtoisuuteen ja luottamuksellisuuteen sekä on nuorelle

maksutonta. Työn lähtökohtana on nuoren oma arvio tuen tarpeesta ja se perustuu nuoren antamiin tietoihin. (Etsivä nuorisotyö 2019.)

Nuoren suoran oman yhteydenoton lisäksi yhteydessä etsivään nuorisotyöhön voivat olla myös hänen läheiset, kuten vanhemmat, ystävät tai muu lähipiiri. Tämän lisäksi erilaiset viranomaisohjelmat, kuten Kela, TE-palvelut ja sosiaali-toimi sekä terveydenhuolto voivat olla yhteydessä etsivään nuorisotyöhön nuoren osalta, jos arvioivat hänen olevan tuen tarpeessa. Palvelun tarve arvioidaan yhdessä lähettävän tahon kanssa. (Etsivä nuorisotyö 2019.)

Tilanteissa, joissa viranomainen tai Kansaneläkelaitos arvioivat nuoren tarvitsevan viipymättä tukea päästäkseen tarvittavien palvelujen ja muun tuen piiriin, voivat he salassapitosäännösten estämättä luovuttaa nuoren tiedot etsivään nuorisotyöhön. Kun lähettävänä tahona on viranomainen, tehdään yhteistyötä lähettävän tahon kanssa arvioimalla nuoren palvelun tarve yhdessä viranomaisen kanssa. (Nuorisolaki 21.12.2018/1285.) Nuorisolain (7 b §.) mukaan perusopetuksen, toiseen asteen oppilaitosten ja puolustusvoimien tulee luovuttaa nuoren yhteystiedot etsivälle nuorisolletyölle tilanteissa, joissa nuorella ei ole sijoittunut peruskoulun jälkeisiin jatko-opintoihin, hän on keskeyttänyt ammatillisen koulutuksen, lukion tai asepalveluksen. Tiedot voi jättää luovuttamatta vain tilanteissa, joissa lähettävä taho ei koe nuoren olevan tuen tarpeessa. (Etsivä nuorisotyö 2019.)

Etsivässä nuorisotyössä kartoitetaan nuoren palvelutarpeita ja laaditaan yhdessä jatkosuunnitelma nuorelle. Etsivä nuorisotyöntekijä on rinnalla kulkija, jonka kanssa nuori tekee asioita yhdessä, mutta hän ei tee asioita nuoren puolesta. Toiminnan kautta tuetaan myös nuoren vahvuuksia ja autetaan kiinnostuksen kohteiden löytämisessä. Nuori voidaan kohdata niin konkreettisesti yksilötapaamisessa esimerkiksi nuoren kotona, toimistossa, virastossa tai kahvilassa tai yhteistyötä voidaan toteuttaa puhelimitse tai muiden toimintamuotojen kautta. (Etsivä nuorisotyö 2019.)

2.2 Akku-ryhmä, etsivän nuorisotyön ryhmämuotoinen toiminta

Perinteisen yksilöohjaukseen keskittyvän etsivän nuorisotyön lisäksi Nuorten taidetyöpajan etsivän nuorisotyöntekijät ovat ohjanneet vuodesta 2009 alkaen toiminnallista avointa ryhmää Nuorten taidetyöpajalla. Nuorten taidetyöpajalla aloitti keväällä 2009 etsivän nuorisotyön vertaisryhmätoiminta, joka oli suunnattu nuorille, jotka olivat pudonneet työpajatoiminnasta pois eli heidän työpajajaksonsa oli päättymässä tai päättynyt. Toiminnan tavoitteena oli tarjota nuorelle paikka ja ryhmä, johon sitoutua ja jossa olisi tarjolla mielekästä tekemistä. Ryhmätoimintaa oli kerran viikossa. Mielekkään tekemisen lisäksi oli mahdollisuus miettiä jatkosuunnitelmia ohjaajan ja muiden ryhmään osallistuvien nuorten avustuksella. Toiminnan kautta nuoria oli mahdollisuus myös tavoittaa ja saada kiinnitettyä johonkin toimintaan. Jatkossa toimintaa oli ajatus laajentaa niin, että siihen olisi mahdollisuus liittyä nonstopina myös jo pajajakson päättäneiden nuorien elämäntilanteidensa mukaan. (Etsivä nuorisotyö 2009.)

Seuraavien vuosien aikana asiakasnuorille, jotka eivät olleet työ- tai opiskeluelämässä suunnattu avoin, toiminnallinen ryhmätoiminta kehittyi niin sisällöllisesti kuin toiminnallisesti. Vuoden 2010 etsivän nuorisotyön hankeraportissa etsivän nuorisotyöntekijät kokivat ryhmän hyödylliseksi siinä, että nuori kiinnitettiin etsivän nuorisotyön toimintaan sen kautta nopeasti ja pääsi tapaamaan myös muita samassa elämäntilanteessa olevia nuoria. Ryhmän toiminnalle oli ollut selkeä tilaus ja nuoret olivat sitoutuneet siihen hyvin, vaikka toiminta oli nuorille vapaaehtoista, eivätkä he saaneet siitä taloudellista hyötyä. Ryhmä kokoontui kerran viikossa ja noin kahden tunnin verran. Ryhmän toiminta-ajankohta oli mietitty niin, että nuorella oli mahdollisuus varata henkilökohtaista aikaa ennen toimintaa tai sen jälkeen.

Ryhmätoiminnassa keskityttiin ”terapoisuuden” sijaan tekemiseen, ja nuoret itse saivat suunnitella toiminnan sisältöä. Nuorten palautteet toiminnasta olivat positiivisia, etenkin ryhmän rento tunnelma ja ryhmähenki saivat kiitosta. Nuorten toiveena oli jo tuolloin se, että ryhmä kokoontuisi useammin ja toiminta-aika olisi pidempi. Tämä kertoi nuorten tarpeesta osallistua mielekkääseen tekemi-

seen, muiden samassa elämäntilanteessa olevien kanssa. Valitettavasti resursseja toiminnan jatkokehittämiseen ei vielä tuolloin ollut, johtuen liian vähäisistä aika-, työvoima- ja tilaresursseista (Etsivä nuorisotyö 2011.)

Vuoden 2011 Etsivän työparitoiminnan selvityksestä tulee esille, että ryhmätoiminta oli jatkunut edelleen kerran viikossa, kahden tunnin verran. Ryhmä oli koostunut 17–29-vuotiaista nuorista, jotka kaipasivat sisältöä arkeen ja sosiaalista kanssakäymistä. Ryhmätoiminta oli toiminut osalle nuorista ponnahduslautana tai välivaiheena opintoihin, työelämään tai työharjoitteluihin. Toiveita ryhmätoiminnan lisäämiseen niin ajallisesti kuin määrällisesti oli tullut niin nuorilta kuin yhteistyötahoilta. (Etsivä nuorisotyö 2012.)

Ryhmätoiminta jatkui seuraavien vuosien aikana etsivän nuorisotyön kiinteänä osana ja toiminnallinen ryhmä oli saanut nimekseen Akku-ryhmä. Toiminnan tavoitteena oli edelleen tarjota monipuolista toimintaa kerran viikossa, jossa oli mahdollisuus myös tavata muita nuoria. Monelle nuorelle siitä oli tullut säännöllinen meno viikkoon, joka oli myös tukenut omaa kuntoutumista muuhun toimintaan. Ryhmä oli osallistunut Nuotta-valmennukseen, jonka tarkoituksena oli ollut tukea ryhmäytymistä ja elämänhallinnan taitoja. Yhteistyötahot kokivat Akku-ryhmän toiminnan myös tärkeäksi eli nuorten aktivoimisen mielekkään tekemisen kautta. (Etsivä nuorisotyö 2015.)

2.3 Ryhmätoiminnan sisältö, tavoitteet ja toimintamalli

Akku-ryhmä on matalan kynnyksen toimintaa, jossa ei tarvita mitään statusta tai sopimusta, millä ryhmään pääsee osallistumaan. Osallistuvan nuoren ei tarvitse olla esimerkiksi työtön työnhakija, mielenterveyskuntoutuja, päihdeongelmainen tai sairauslomalainen, jotta hän voi toimintaan osallistua. Toimintaan ei tarvitse sitoutua ja se on maksutonta. Sitoutumattomuus jättää myös varan huonoille päiville, jolloin nuori ei jaksaa tai pysty toimintaan osallistumaan. Monelle ryhmässä käyvälle nuorelle Akku-ryhmä on viikon kohokohta, jossa pääsee toteuttamaan monipuolista toimintaa, tapaamaan muita nuoria sekä vahvistamaan omia sosiaalisia taitoja.

Osallistuvista nuorista osa on etsivän nuorisotyön asiakkaita ja ovat sitä kautta ohjautuneet toimintaan ja osa tulee muiden yhteistyötahojen kuten sosiaalitoimen, mielenterveyspalveluiden tai työpajatoiminnan kautta. Osa nuorista on myös löytänyt ryhmän omatoimisesti, joko kaverin vinkistä tai erilaisissa tapahtumissa mainostamisen ja muun mainonnan, kuten sosiaalisen median kautta.

Akku-ryhmän tavoitteena on tarjota nuorille mielekästä tekemistä arkeen ja tarjota turvallinen sekä suvaitsevainen toimintaympäristö toiminnalle. Tavoitteena on vahvistaa nuoren osallisuuden tunnetta, elämönhallintataitoja, arjessa selviytymisen taitoja, sosiaalisia- ja vuorovaikutustaitoja sekä tukea tulevaisuuden suunnitelmien teossa. Nuori saa tarvittaessa apua eri palveluiden löytämisessä ja etsivän nuorisotyöntekijän yksilöohjausta.

2.4 Ryhmätoiminta ennen kehittämistyötä

Akku-ryhmä kokoontui vuonna 2015 kerran viikossa keskiviikkoisin klo 12–15 Nuorten taidetyöpajalla ja ennen toiminnan alkua osallistujilla oli mahdollisuus käydä maksutta lounaalla läheisessä lounasravintolassa. Toiminnan sisältö oli suunniteltu suurimmaksi osaksi yhdessä kävijöiden kanssa. Ohjelmassa oli syksyllä 2015 esimerkiksi, leipomista, liikuntaa, retkiä, tulevaisuuteen ja elämönhallintaan liittyviä harjoituksia sekä Nuotta-valmennus Nuorisokeskus Piispalassa Kannonkoskella. Nuotta-valmennus on etsivän nuorisotyön ja työpajan nuorille suunnattua leiritoimintaa. Nuorisokeskuksissa toteutettavan Nuotta-valmennuksen tavoitteena on erityisen tuen tarpeessa olevien nuorten sosiaalinen vahvistaminen, jossa keskitytään arjenhallintaa, sosiaalisia taitoja ja terveitä elämäntapoja tukevaan toimintaan toiminnallisten sekä elämyksellisten menetelmien kautta. (Nuotta-valmennus 2019.)

Kesällä 2015 kerran viikossa toteutettavaa toimintaa lähdettiin kehittämään sisällöllisesti monipuolisemmaksi ja selkeämmäksi toimintakokonaisuudeksi, jonka seurauksena osallistujamäärät alkoivat kasvaa vauhdilla. Syksyn 2015 aikana Akku-ryhmän toimintaan osallistuvien nuorten määrä oli yli kaksinkertaistunut ja myös eri yhteistyötahot alkoivat ohjata nuoria toimintaan yhä aktiivisemmin. Keskusteluissa muiden etsivän nuorisotyöntekijöiden kanssa heräsi

ajatus kehittää ja laajentaa toimintaa, jonka lisäksi myös ryhmässä käyvät nuoret sitä toivoivat.

2.5 Opinnäytetyön taustat, tavoitteet ja kehittämistarve

Akku-ryhmään osallistuvien nuorten ja etsivän nuorisotyöntekijöiden kanssa käytyjen yhteisten keskusteluiden kautta sekä saadun palautteen pohjalta Akku-ryhmän toimintaa oli tarkoitus laajentaa useampana päivänä toteutettavaksi toiminnaksi, mutta kehittää sitä myös sisällöllisesti. Ohjaajina toimisivat Nuorten taidetyöpajan etsivän nuorisotyöntekijät, mutta myös muut Jyväskylän etsivän nuorisotyöntekijät voisivat olla mukana toimintaa toteuttamassa. Akku-ryhmässä nuori voisi osallistua monipuoliseen ohjelmaan tai vaan olla ja tavata muita nuoria. Nuori voisi myös keskustella etsivän nuorisotyöntekijöiden kanssa, jotka tarvittaessa voisivat ohjata nuoren etsivän nuorisotyön palveluihin tai muihin hänen tarvitsemiin palveluihin sekä antaa tukea ja neuvontapalvelua. Se olisi myös ensimmäinen askel Nuorten taidetyöpajan toiminnassa, josta nuoren olisi matalampi kynnys hakeutua työpajan muuhun toimintaan.

Tavoitteena oli kehittää perinteisestä ryhmätoiminnasta monipuolisempi ja erilaisia kohderyhmiä paremmin palveleva kokonaisuus. Akku-ryhmän toiminta oli myös herättänyt keskustelua etsivän nuorisotyöntekijöiden keskuudessa niin paikallisesti kuin alueellisesti. Sen toimintaa ihmeteltiin ja etsivän nuorisotyön työmuotona jopa kyseenalaistettiin. Kehittämistyön tavoitteena oli tästä syystä myös kiinnittää Akku-ryhmän toiminta vielä selkeämmin osaksi Jyväskylän etsivää nuorisotyötä ja vahvistaa ryhmämuotoisen toiminnan merkitystä sekä tarpeellisuutta sen osana.

Kehittämistyön tavoitteena oli vahvistaa ja terävöittää jo olemassa olevia toimintoja ja sisältöjä sekä kehittää uusia. Tavoitteena oli tarjota erittäin matalan kynnyksen toimintaa, joka samalla myös toimisi osalle nuorista ponnahduslautana Nuorten taidetyöpajan muuhun pajatoimintaan. Toiminnan keskiössä ei olisi itse toiminta, vaan nuoren kohtaaminen, jolloin mielekäs toiminta toimisi kohtaamisen työvälineenä. Avoin ryhmätoiminta toimisi myös ensimmäisenä portaana työpajatoiminnassa, josta suunnitelmallisesti nuori voisi ohjautua eteenpäin työpajan eri toimintoihin. Akku-ryhmän tavoitteena olisi tarjota

paikka niille nuorille, joiden kunto/elämäntilanne ei riitä vielä sitoutumaan muuhun pajatoimintaan, kuntouttavaan työtoimintaan, työkokeiluun tai muuhun aktiivoivaan toimenpiteeseen. Toimintaan voisivat myös osallistua työpajan jo päättäneet nuoret, opiskeluista sairauslomalla olevat opiskelijat tai muut tekemistä arkeen kaipaavat nuoret aktiivisen toiminnan ylläpitämiseen.

Akku-ryhmän toiminnan tavoitteena oli tarjota nuorille paikka, minne voi tulla juuri sellaisena kuin on. Tavoitteena oli tukea nuoren arkielämän taitoja, auttaa nuorta tulevaisuuden suunnittelussa ja arjenhallinnassa sekä ohjata tarvittavien palveluiden piiriin. Sen lisäksi ryhmätoiminnan kautta tavoitteena oli vahvistaa nuoren sosiaalisia taitoja ja vuorovaikutussuhteita sekä tuoda positiivisia kokemuksia arkeen.

Kehittämistyön tavoitteena on Akku-ryhmän kävijöiden ja etsivän nuorisotyön ohjaajien tuottaman tiedon, monipuolisen ammattikirjallisuuden sekä teoreettisen viitekehyksen pohjalta kehittää Akku-ryhmän toimintaa. Kehittämistyö koostuisi kehittämissuunnitelman tuottamisesta ja käytäntöön panemisesta sekä kehitetyn toiminnan arvioinnista. Sen jälkeen toimintaa olisi tavoitteena vielä tarvittaessa kehittää toiminnan havainnoinnin, arvioinnin sekä palautteen pohjalta. Toiminnan rakenteellisen ja sisällöllisen kehittämisen lisäksi sen rinnalla olisi tavoitteena kerätä nuorilta tietoa Akku-ryhmän toiminnan merkityksestä heidän elämässään.

3 KEHITTÄMISTIEDON TUOTTAMINEN

3.1 Kehittämismenetelmien kuvaus

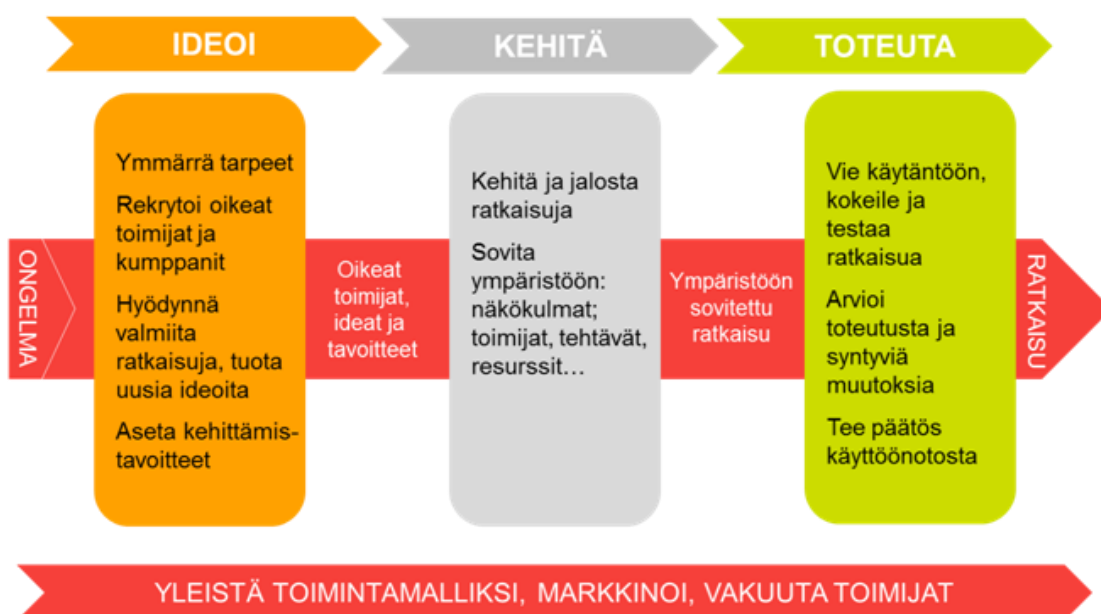
Kehittämistyöhön ja tutkimusaineiston keräämiseen käytettiin osallistavia menetelmiä ja laadullisia tutkimusmenetelmiä. Kehittämistyön apuna toimi *Innokylän innovaatiomalli*. Kehittämismenetelminä käytettiin *aivoriihi-menetelmää* kohderyhmän ja yhteistyötahojen kehittämistoiveiden keräämiseen ja *osallistuvaa havainnointia* kehittämistyön tulosten arviointiin. Näiden lisäksi käytettiin *kyselyä* kehittämistyön tuloksien analysointiin sekä tiedon keräämiseen Akku-ryhmän merkityksestä nuoren elämässä.

Kehittämisen tulisi olla avointa ja siihen pitäisi olla kaikilla kehittämiskohteen kannalta tärkeillä osapuolilla mahdollisuus osallistua. Sen tulisi olla osallistavaa ja siinä tulisi huomioida kaikki tarpeelliset näkökulmat, joilla kehittämistyön kannalta on merkitystä. Kehittämisen tulisi olla tarvelähtöistä eli vastata konkreettisiin, oikeisiin tarpeisiin, joiden kautta tavoitteet kehittämistyölle määräytyvät. Kehittämistyön tuloksia tulisi arvioida ja ne tulisi olla avoimesti kaikkien hyödynnettävissä. (Aalto-Kallio ym. 2014, 13.)

Asiantuntemus ja kokemus toiminnasta ovat tärkeä ottaa huomioon kehittämistyössä. Toimintaa kehitettäessä on tärkeää myös miettiä, kenelle toimintaa tuotetaan, ketkä sitä toteuttavat ja kuka mahdollistaa toiminnan eli antaa resurssit sille. Nämä ovat tahoja, joiden tulisi olla mukana kehittämistyössä. (Aalto-Kallio ym. 2014, 14–15.) Kehittämistyön tulisi olla perustuksen osana olevaa kehittämistä eikä erillinen prosessi, jolloin sen tuottamat tulokset myös luonnollisemmin juurtuvat jo olemassa olevan toiminnan osaksi, eivätkä jää irralliseksi kokeiluksi. Esimiesten tulee myös tukea kehittämistä ja tarvittaessa ohjata, tiedottaa sekä mahdollistaa resurssit kehittämistyöhön. (Aalto-Kallio ym. 2014, 24.)

Akku-ryhmän toiminnan kehittämistyö tehtiin osana perustyötä ja siihen pyrittiin osallistamaan kaikki kehittämisen kannalta oleelliset toimijat. Ensisijainen taho oli Akku-ryhmän toimintaan osallistuvat nuoret. Koska kehittämistyön tavoitteena oli tarjota heille vielä toimivampaa ryhmämuotoista toimintaa, oli heiltä suoraan saatava ja heidän toiminnan havainnoinnin kautta saatu tieto tärkeimpiä kehittämisen tiedonlähteitä. Toiseksi tärkein taho oli etsivän nuorisotyöntekijät, jotka työskentelevät joko konkreettisesti ryhmätoiminnan parissa tai ohjaavat omia nuoria siihen. Heidän kauttaan saatiin tärkeää tietoa toiminnan kehittämiseen, mutta myös sen toimivuuteen ja vaikuttavuuteen. Kolmantena tahona olivat muut yhteistyötahot, kuten Nuorten taidetyöpaja, jossa toimintaa konkreettisesti toteutetaan, jonka lisäksi myös etsivään nuorisotyöhön tai Akku-ryhmään nuoria ohjaavat tahot sekä muut yhteistyökumppanit. Heiltä saatiin tärkeää tietoa toiminnan vaikuttavuudesta ja merkittävyydestä. Kehittämistyön aikana esimiehen tuki oli vahva ja hän oli mukana prosessissa, antaen myös tarvittavat resurssit toiminnan kehittämiseen.

Kehittämistyön apuna käytettiin *Innokylän innovaatiomallia* (kuva 1), jonka mukaan kehittäminen on ideoiden, erilaisten toimintamallien ja keksintöjen viemistä käytäntöön. Kehittäminen tapahtuu aina jossain määritellyssä ympäristössä ja kehittämisen kautta tuotetuista ideoista sekä toimintamalleista tulee pysyviä käytänteitä eli innovaatioita näissä ympäristöissä. Innovaation kautta on voitu ratkaista myös ongelmia tai sillä on vastattu haasteisiin, joiden vuoksi se on kehitetty. Kehitettävillä käytänteillä on aina joku tarkoitus ja niillä tavoitellaan aina jotain muutosta esimerkiksi kohderyhmän hyvinvoinnissa, työku-
lttuurissa, organisaation prosesseissa tai taloudessa. Kehittämismallin avulla tavoitteena on kehittää pysyviä toimintatapoja, tehdä tai tuottaa palvelua. Käytäntöön viety innovaatio voi olla esimerkiksi paremmin asiakkaiden tarpeita vastaava palvelumalli, kustannustehokkaammin tuotettu palvelumalli tai toimintatapa, joka helpottaa ammattilaisen työtehtävien suorittamista. (Aalto-Kallio ym. 2014, 28–29.)

Kuva 1. Innokylän systeeminen innovaatiomalli (Aalto-Kallio ym. 2014)

Kehittämistyön toiminnan sisältötoiveiden keräämiseen käytettiin *aivoriihi-menetelmää*. Aivoriihi on luovan ongelmanratkaisun menetelmä, jossa valitaan käsiteltävä aihe, joka kaipaa ideointia ja kehittelyä, tässä tapauksessa se oli Akku-ryhmän toiminnan kehittäminen. Tavoitteena on kehittää paljon luovia ideoita ja osallistaa sekä saada kaikkien ääni kuuluviin. Kun ideoita saadaan paljon, niiden joukosta voi löytyä enemmän myös toteutuskelpoisia ideoita. Toisten ideat voivat synnyttää uusia ideoita, jonka kautta opitaan myös uusia tapoja lähestyä kehitettävää asiaa. (Innokylä 2019.) Akku-ryhmässä kaikki

pääsivät ideoimaan ja kommentoimaan toiminnan sisältöä nyt ja tulevaisuudessa. Seuraavassa vaiheessa aivoriihen ajatusten pohjalta jatkettiin syntyneiden ideoiden ja ajatusten jatkojalostamista.

Toisena menetelmänä kehittämistyössä käytettiin *havainnointia*. Tutkijan rooli on tehdä havainnoita tutkittavasta ilmiöstä vuorovaikutuksessa tutkittavan kohteen kanssa. Hän osallistuu niin ihmisenä kuin tutkijana tutkittavan kohderyhmän arkielämään, mikä tässä tapauksessa oli Akku-ryhmä ja sen jäsenet. Tutkittavana asiana oli Akku-ryhmään osallistuvien nuorten toiveet, ajatukset toiminnasta ja sen sisällöstä sekä kehittämisideat. Toisaalta tutkijan näkökulmasta voidaan myös tarkkailla jo toimivia käytänteitä sekä uusien toimintamuotojen tarpeita, jotka mahdollisesti toiminnan yhteydessä tulevat esille toiminnassa. (Vilkkä 2015, 143.)

Havainnoinnin avulla saadaan tietoa siitä, mitä oikeasti tapahtuu, se ei ole keinoitekoista vaan se on todellisen elämän tutkimista luonnollisessa ympäristössä. Sen kautta saadaan myös tietoa siitä, miten ihmiset oikeasti toimivat, mikä voi olla erilaista kuin se, mitä kyselyiden ja haastatteluiden kautta he antavat ymmärtää. Havainnointi on hyvä tutkimisen väline myös silloin, kun tutkittavassa kohderyhmässä on yksilöitä, joilla on puheen tai tekstin tuottamisessa haasteita, tai kun halutaan tietoa, josta kohderyhmä ei halua välttämättä suoraan tutkijalle kertoa. Havainnointi sopii hyvin myös tilanteisiin, jotka ovat vaikeasti ennakoitavia tai nopeasti muuttuvia, kuten Akku-ryhmän toiminta usein on. (Hirsjärvi ym. 2009, 212–213.)

Havainnointia voidaan toteuttaa monella eri tavalla. Se voi olla hyvin systemaattista, tarkasti jäsenneltyä tai täysin vapaata toimintaan luonnollisesti mukautuvaa. Myös havainnoijan rooli voi olla hyvin erilainen, hän voi olla tutkittavan ryhmän jäsen tai täysin ulkopuolinen henkilö. Edellä mainittujen seikkojen pohjalta syntyy havainnoinnin eri muodot ja ne voidaan jakaa kahteen kategoriaan: *systemaattiseen* ja *osallistuvaan havainnointiin*. Systemaattinen havainnointi on nimensä mukaan systemaattista ja jäsenneltyä sekä havainnoija on ulkopuolinen henkilö. Osallistuva havainnointi muotoutuu vapaasti tilanteessa ja havainnoija osallistuu ryhmän toimintaan. (Hirsjärvi ym. 2009, 214.)

Tässä kehittämistyössä käytettiin osallistavaa havainnointia. Osallistava havainnoinnin avulla saadaan tietoa tutkittavan kohderyhmän jäsenistä niin yksilönä, yhteisön jäsenenä kuin suhteessa tutkijaan. Osallistuvan havainnoinnin kautta saadaan tietoa myös kohderyhmän sosiaalisista ja kulttuurisista piirteistä. (Vilka 2015, 143.) Aineiston keräämiseen käytettävä aika on usein lyhyt, mikä ei kuitenkaan estä osallistuvan havainnoin käyttöä. Silloin on kuitenkin tärkeää rajata tutkimusongelma ja -kysymykset sekä tutkimuksen tavoitteet sopivaksi suhteessa käytettäviin menetelmiin. (Vilka 2015, 146.)

Havainnoinnin tulee olla järjestelmällistä. On tärkeää, että jo tutkimussuunnitelmavaiheessa mietitään, mitä ja miten havainnoidaan, joka riippuu tutkimusongelmasta, tutkimuskysymyksistä sekä tutkimuksen tavoitteista. Tätä varten on hyvä tehdä asiarunko esimerkiksi haastattelulomakkeen muodossa. Akku-ryhmän kehittämistyössä asiarunkona toimivat empiiriset tutkimuskysymykset eli Aivoriihi-tekniikassa sekä palautekyselyissä käytetyt kysymykset. Ennakkosuunnitelma on tärkeä, koska usein työelämään liittyvissä tutkimuksissa pidetään tärkeinä tutkimuksesta saatavaa lisäarvoa ja hyötyä asiakkaalle, kuten tässäkin Akku-ryhmän toimintaan liittyvässä kehittämistyössä. (Vilka 2015, 149.)

Kun havainnointi kohdistetaan ihmisten toimintaan, on tärkeää suunnitella ja päättää etukäteen, missä tilanteissa ja miten tietoa kerätään osallistuvan sekä tarkkailevan havainnoin aikana. Tietojen kerääminen, esimerkiksi muistiinpanojen muodossa ei saisi häiritä tutkimustilannetta ja sen luonnollista etene- mistä. Jos tutkija tuntee kohderyhmän toimintatapoja, on havainnointiin valmistauduttaessa tärkeää suunnitella tutkimustilanteen eteneminen. (Grönfors 2001, 134–135.)

Vilkan (2015, 149) mukaan jo tutkimusaineiston keräämisen tapaa suunniteltaessa pitäisi sopia käytännön havainnointia koskevat asiat, eli mitä, miten ja missä. Tässä kehittämistyössä havainnointi toimi hyvänä tutkimusmenetelmänä kehittämistyön loppuvaiheessa, kun toimintaa oli kehitetty annetun palautteen ja kehittämisideoiden pohjalta. Akku-ryhmä oli kohderyhmänä tuttu, niin nuoret kuin ryhmän toimintatavat. Akku-ryhmän toiminnan aikana oli hyvä havainnoida ja tarkkailla ryhmän toimintaa suhteessa kehittämistyön tavoittei-

siin sekä kehittämistehtäviin. Havainnot kirjattiin ylös ryhmätoiminnan päätyttyä, ei toiminnan aikana. Havainnoista kootut muistiinpanot ja huomiot tukivat kehittämistyön tulosten arviointityötä.

Kolmantena tutkimusmenetelmänä käytettiin *kyselyä*, jonka kautta saatiin kehittämistyön tuloksiin tarvittavaa tietoa. Akku-ryhmän toimintaan osallistuvat nuoret pääsivät antamaan palautetta toiminnasta aina kevätkauden ja syyskauden päätteeksi. Palautteiden kautta saatiin paljon tärkeää tietoa toiminnan kehittämistä varten. Tämän lisäksi huhtikuussa 2017 ja kesäkuussa 2018 Akku-ryhmän nuorilta kerättiin tietoa Akku-ryhmän merkityksestä heidän elämässään ja syistä ryhmätoimintaan osallistumiseen. Kyselyiden kautta saatiin tärkeää kehittämistietoa toiminnan kehittämiseen, mutta ennen kaikkea sen merkittävyyteen ja kannattavuuteen liittyvän aineiston keräämiseen.

Kyselyn kautta saadaan tietoa siitä, mitä kohderyhmä ajattelee, tuntee tai mihin se uskoo (Hirsjärvi ym. 2009, 212). Kysely on yksi tapa aineiston keräämiseen. Sen avulla voidaan kerätä laaja tutkimusaineisto, tutkimuksen osallistuvien henkilöiden määrä voi olla suuri ja sen avulla voidaan kysyä useita asioita. Toisaalta aineisto, jota sen kautta saadaan voi jäädä pinnalliseksi ja ei voida varmistua siitä, kuinka syvällisesti, rehellisesti sekä vakavasti vastaajat ovat kyselylomakkeeseen vastanneet. Ovatko he perehtyneet asiaan tai ovat selvillä asiasta, jonka tiimoilta kysymyksiä kysytään. Kyselylomakkeen sisällön laatiminen vie myös aikaa ja aina ei voida tietää, ovatko annetut vastausvaihtoehdot vastaajien näkökulmasta miten onnistuneita eli saadaanko niiden kautta haluttua tietoa. Joissakin tapauksissa myös vastauksien vähäinen määrä voi haitata tutkimuksen suorittamista. (Hirsjärvi ym. 2009, 193–195.)

Kyselyssä aineistoa voidaan kerätä monella eri tavalla, mutta päätapoja ovat *posti- ja verkkokysely* ja *kontrolloitu kysely*. Posti- ja verkkokyselyssä kyselylomake lähetetään tutkittavalle kohderyhmälle, joka täyttää sen itse ja palauttaa postitse takaisin tutkijalle. Kontrolloidun kyselyn muotoja on kaksi, joista ensimmäinen on *informoitu kysely*, jossa tutkija jakaa kyselylomakkeet henkilökohtaisesti. Tutkija kertoo tutkimuksen tarkoituksen ja ohjeistaa kyselyn tekemisen sekä vastaa tarvittaessa kysymyksiin. Kohderyhmä täyttää ne omalla ajallaan ja palauttaa ne tutkijalle joko postitse tai ennalta sovittuun paikkaan. Toinen kontrolloidun kyselyn muoto on *henkilökohtaisesti tarkistettu kysely*,

jossa tutkija on lähettänyt kyselylomakkeet, mutta noutaa ne henkilökohtaisesti. Noutaessaan kyselylomakkeita, hän voi vielä tarkistaa täytetyt lomakkeet ja keskustella lomakkeen täyttämiseen sekä tutkimukseen liittyvistä asioista. (Hirsjärvi ym. 2009, 196–197.)

Kyselylomakkeiden avulla voidaan kerätä monipuolisesti tietoa eri asioista, kuten mielipiteistä, käsityksistä ja uskomuksista sekä arvoista ja asenteista. Niiden avulla voidaan saada erilaista tietoa käyttäytymisestä ja toiminnasta sekä tosiasioista. Niiden avulla voidaan myös pyytää arviointeja tai perusteluita eri toiminnoista, näkemyksistä ja omasta vakaumuksesta. (Hirsjärvi ym. 2009, 197.) Kyselylomakkeen kysymyksissä käytetään yleensä jotain seuraavista kolmesta muodosta: *avoimia kysymyksiä*, *monivalintakysymyksiä* tai *asteikkoihin* eli *skaaloihin* perustuvaa kysymystyyppiä. Avoimissa kysymyksissä esitetään kysymyksiä, joiden alle jätetään tyhjää tilaa vastausta varten. Monivalintakysymyksissä on laadittu valmiit, numeroidut vastausvaihtoehdot, joista vastaaja valitsee mieleisensä tai useamman mieleisen vastausvaihtoehdon annettujen ohjeiden mukaan. Valmiiden vastausvaihtoehtojen alle voi jättää myös tilaa avoimelle vastaukselle. Asteikkoihin perustuvissa kysymystyypeissä esitetään erilaisia väittämiä, joissa vastaaja valitsee asteikosta kohdan sen mukaan, miten samaa tai eri mieltä on väittämästä. (Hirsjärvi ym. 2009, 198–200.)

Tässä kehittämistyössä kehittämistiedon keräämiseen käytettiin kontrolloitua kyselyä. Toteutusmuotona oli informoitu kysely, jossa kyselylomakkeet ohjeistettiin ja jaettiin henkilökohtaisesti Akku-ryhmän nuorille. Akku-ryhmässä käy paljon nuoria, joilla on toimintaan keskittymisessä haasteita ja tästä syystä kyselyt pyrittiin koostamaan selkeiksi, lyhyiksi kokonaisuuksiksi. Tällä pyrittiin huolehtimaan siitä, että vastaajat jaksaisivat paneutua niihin huolella. Vastaa- jien määrää oli ennakkoon vaikea arvioida, koska Akku-ryhmän toiminta on vapaaehtoista, jolloin nuorten määrä voi vaihdella suuresti eri ryhmäkertojen välillä. Tästä syystä vastaajien määrät vaihtelivat jonkun verran eri kyselyiden osalta, kuten myös kyselyihin vastaajat.

Kyselyiden kautta tavoitteena oli kerätä nuorten mielipiteitä Akku-ryhmän toiminnasta, mutta niiden avulla annettiin myös mahdollisuus arvioida sitä sekä antaa kehittämisideoita toiminnan kehittämiseen vielä enemmän kohderyhmää

palvelevaksi. Akku-ryhmälle suunnatuissa kyselyissä käytettiin niin avoimia kuin monivalintakysymyksiä, joiden kautta saatiin yhtä lailla rajattua tietomäärää tietyltä osin, mutta myös mahdollisuus uusien ajatusten ja kehittämisideoiden esille tuloon.

3.2 Kehittämistyön suunnitelma ja aikataulu

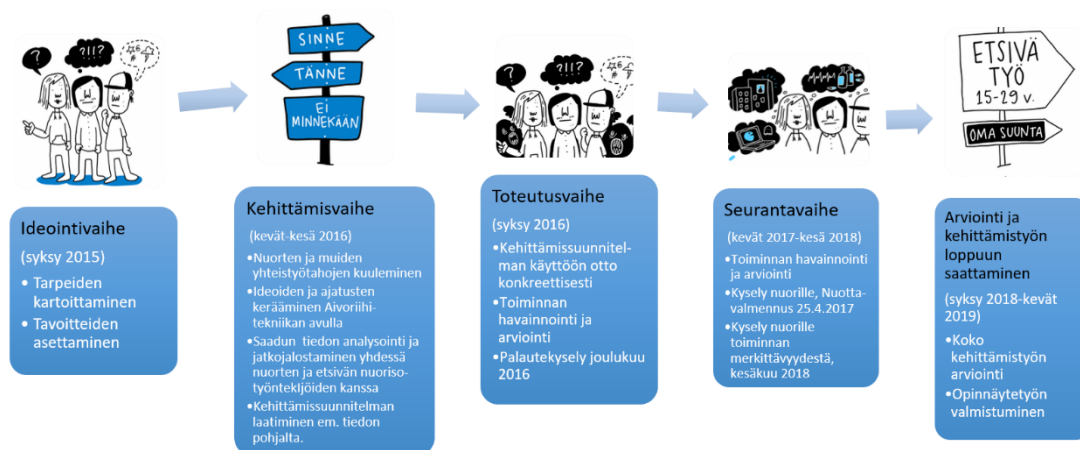
Kehittämistyötä aloitettaessa oli tavoitteena saattaa se valmiiksi kesällä 2017, mutta kehittämistyön loppuun saattaminen viivästyi aikataulullisista syistä ja se saatettiin loppuun vasta kesällä 2018. Pidemmällä aikavälillä toteutettava havainnointi ja tiedon kerääminen avasivat mahdollisuuden saada lisää tietoa kehittämistyön tuloksista ja vaikutuksista toimintaan sekä sen sisältöön.

Kehittämistyö (kuva 2) koostuu viidestä eri vaiheesta: *ideointivaiheesta, kehittämisvaiheesta, toteutusvaiheesta, seurantavaiheesta ja arvioinnista sekä kehittämistyön loppuunsaattamisesta*. Ideointivaiheessa syksyllä 2015 kartoitettiin tarpeita ja asetettiin tavoitteet kehittämistyölle. Toisena vaiheena oli kehittämisvaihe, jossa kerättiin aineistoa kehittämissuunnitelmaa varten. Akku-ryhmään osallistuvilta nuorilta ja etsivän nuorisotyöntekijöiltä kerättiin ideoita sekä ajatuksia Akku-ryhmän toimintaan liittyen. Kehittämistyössä keskiössä olivat Akku-ryhmässä käyvät nuoret ja heidän toiveet sekä ajatukset toiminnan kehittämisen suhteen. Kehittämistyö käynnistyi nuorten kuulemisella. Aivoriihitekniikkaa hyödyntäen tarvittavaa tietoa kerättiin Akku-ryhmän nuorten kanssa Nuotta-valmennuksessa Virroilla 11.4.2016. Tämän jälkeen sama aivoriihi pidettiin kaikille Jyväskylän etsivän nuorisotyöntekijöille yhteisen kehittämispäivän yhteydessä 19.4.2016. Toukokuussa 2016 aivoriihistä saadun aineiston pohjalta tehtiin koonti. Koontia lähdettiin jatkojalostamaan yhdessä Akku-ryhmän nuorten kanssa 22.6.2016, pitämällä toinen aivoriihi saatujen vastausten pohjalta. Se myös esiteltiin esimiehille ja etsivän nuorisotyöntekijöille. Heidän palautteet ja huomiot kirjattiin ylös. Kesä-elokuussa 2016 jatkojalostettujen ideoiden, palautteiden ja huomioiden pohjalta laadittiin kehittämissuunnitelma.

Kolmantena vaiheena oli toteutusvaihe, jossa laadittu kehittämissuunnitelma otettiin konkreettisesti käyttöön Akku-ryhmän toiminnassa syyskuussa 2016. Syksyn 2016 aikana kehittämissuunnitelman toimivuutta tarkasteltiin käytännössä ja joulukuussa 2016 Akku-ryhmän osallistujat saivat antaa palautetta

syksyn toiminnasta lyhyen kyselyn kautta. Vuoden lopussa tehtiin tarvittavia muutoksia ja kehitettiin toimintaa havaintojen sekä saadun palautteen pohjalta.

Neljäntenä vaiheena oli seurantavaihe, joka kesti reilun vuoden verran eli kevästä 2017, kesään 2018. Seurantavaiheen aikana Akku-ryhmän toimintaa pyrittiin toteuttamaan kehittämissuunnitelman pohjalta. Sen toimivuutta havainnointiin ja arvioitiin toiminnan yhteydessä sekä tehtiin siihen tarvittavia muutoksia. Seurantavaiheen aikana toteutettiin myös kaksi kyselyä ryhmätoiminnan merkittävyyteen ja vaikuttavuuteen liittyen sekä palautekysely toiminnan kehittämiseen liittyen. Nuorisokeskus Marttisessa, joka on yksi Opetus- ja kulttuuriministeriön tukemista ja valvomista nuorisokeskuksista Suomessa, toteutettiin Nuotta-valmennuksen yhteydessä 25.4.2017 kysely syistä Akku-ryhmässä käymiseen ja siitä, mitä se toimintaan osallistuvalla nuorelle antaa. Akku-ryhmän osallistujat pääsivät antamaan palautetta Akku-ryhmän toiminnasta 7.6.2017. Tavoitteena oli saada tietoa vuoden aikana tehdyn kehittämistyön vaikutuksista. Tämän jälkeen ryhmän toimintaa tarkasteltiin säännöllisesti palautteiden kautta ja tarvittaessa kehitettiin saadun palautteen pohjalta. 4.7.2018 toteutettiin vielä kysely Akku-ryhmän merkityksestä osallistuvalla nuorelle, jonka kautta saatiin tärkeää tietoa toiminnan merkittävydestä ja tarpeellisuudesta.

Kuva 2. Kehittämistyön aikataulu

3.3 Kehittämistyön mahdollisuudet ja vaaran paikat

Kehittämistyön mahdollisuutena on kehittää nuorten tarpeisiin ja toiveisiin pohjautuva toimintamuoto, joka on kiinteä osa nuorten sosiaalista vahvistamista Jyväskylässä. Kehittämistyön avulla nuorella on mahdollisuus omien voimavarojen mukaan osallistua toimintaan, joka on vapaaehtoista ja pohjautuu nuoren omaan motivaatioon sekä haluun osallistua toimintaan. Kehittämistyön kautta on tavoitteena myös tarjota matalan kynnyksen toimintaa nuorille, josta on kuitenkin mahdollisuus lähteä rakentamaan omaa polkua tulevaisuuteen.

Kehittämistyön vaaran paikkoina voidaan pitää tutkimusaineiston riittävää kattavuutta suhteessa toiminnan sisällön suunnitteluun. Saadaanko aivoriihien ja palautekyselyiden pohjalta tarpeeksi monipuolista sekä kattavaa tietoa toiminnan kehittämisen tarpeisiin? Onnistuuko jatkojalostaminen johdonmukaisesti ja kehittävän työotteen kautta? Pystyykö tutkija havainnoimaan ja kirjaamaan havainnot kriittisesti, ilman omia oletuksia ja näkemyksiä toiminnan suhteen?

Toisena pohdittavana aiheena esille tuli etsivän nuorisotyön ja ryhmämuotoisen toiminnan yhteensopivuus. Kehittämistyön aikana jouduttiin useaan otteeseen perustelemaan sitä, onko ryhmämuotoinen toiminta etsivää nuorisotyötä. Osa etsivän nuorisotyöntekijöistä kokee etsivän nuorisotyön lähinnä yksilöohjaukseen pohjautuvaksi toiminnaksi, johon säännöllinen ryhmämuotoinen toiminta ei kuulu. Kehittämistyöhön liittyi tästä syystä myös tiedon kerääminen toiminnan merkittävyydestä ja perusteista sen toteuttamiseen tukemaan toiminnan jatkuvuuden varmistamista.

4 SOSIAALIPEDAGOGIIKKA TOIMINNAN JA KEHITTÄMISTYÖN VIITEKEHYKSENÄ

4.1 Mitä on sosiaalipedagogiikka?

Sosiaalipedagogiikka katsoo yksilöä, yhteisöä ja yhteiskuntaa kasvun ja kasvatuksen näkökulmasta, nähden ne kaikki arvokkaina erikseen, mutta myös ehdottomasti toisiinsa yhdistyvinä. (Nivala & Ryyänen 2019, 337.) Sosiaalipedagogiikkaa voidaan pitää kolmiosaisena toimintajärjestelmänä. Ensinnäkin

se on tieteenala, joka yhdistää yhteiskuntatieteitä ja kasvatustieteitä, jotka tarkastelevat yhteiskuntaa niin kasvatuksen näkökulmasta kuin kasvatusta yhteiskunnan ja yksilön suhteen näkökulmasta. Toiseksi se on käytännön työala, joka on sosiaalista työtä, joka korostaa kasvatuksen kysymyksiä tai se on kasvatustyötä, joka painottaa sosiaalisen kasvun tukemista. Kolmanneksi se on koulutusala, jossa sosiaalipedagoginen ajattelutapa voi olla työtteen perustana erilaisten ihmisten parissa toteutettavan työn aloilla. (Nivala & Ryytänen 2019, 15.)

Sosiaalipedagogiikka on sosiaalisen ja kasvatuksellisen näkökulman yhdistämistä tarkastelussa olevaan ilmiöön (Nivala 2008, 24). Siinä korostuvat ajattelun ja toiminnan, teorian ja käytännön sekä vuorovaikutuksen roolit. Sosiaalipedagoginen teoria sisältää aina käytännöllisen, toiminnallisen lähtökohdan, eikä tyydy vain kuvaamaan ja selittämään ongelmien syntymekanismeja, ilmenemismuotoja ja vaikutuksia. (Hämäläinen 1999, 17.)

Nivalan ja Ryytänen (2019, 337–338) mukaan sosiaalipedagogiikan ydintä on toiminta, joka tukee kasvua, jossa dialogisesti kohdaten jokainen yksilö huomioidaan, mahdollistaen myös yksilön potentiaalien löytymisen sekä kehittymisen. Sama pätee kasvua tukevan toiminnan tutkimuksissa. Persoonallisuuden kasvun ja toimijuuden vahvistamisen tukeminen ovat tärkeää. On tärkeää myös tukea yksilön kasvua osallisuuteen, yhteiselämään ja rakentavaan vuorovaikutukseen muiden yksilöiden kanssa. Yksilön tukeminen kiinnittymisessä yhteiskuntaan, paikan löytämisessä sen jäsenenä ja yhteiskunnallisen osallisuuden sekä toimintamahdollisuuksien edistäminen ovat yhtä lailla tärkeää. Sosiaalipedagogisen toiminnan tavoitteena on edistää yksilön hyvinvointia kaikilla tasoilla, ottaen huomioon ja edistäen myös muiden, kuten eläinten ja luonnonympäristöjen hyvinvointia. Yhtä lailla sen tavoitteena on ehkäistä, helpottaa ja hoitaa huono-osaisuutta ja pahoinvointia.

4.2 Miten sosiaalipedagogiset periaatteet toteutuvat etsivän nuorisotyön ja Akku-ryhmän toiminnassa?

Etsivä nuorisotyö työmuotona sopii sosiaalipedagogisen työtteen kanssa hyvin yhteen. Sen tavoitteena on parantaa vaikeissa elämäntilanteissa ja olosuh-

teissa elävien nuorten elinolosuhteita ja tukea hyvinvointia. Toiminnan tavoitteena on auttaa nuoria sellaisten palveluiden ja tukimuotojen piiriin, joiden tarkoitus on tukea kasvua ja itsenäisyyttä. Palvelu on nuorille vapaaehtoista ja ongelmia ratkaistaan yhdessä nuoren kanssa, ei hänen puolesta. Toiminnan tavoitteena on vahvistaa yhteiskunnallista osallisuutta ja vähentää sen ulkopuolisuutta. Läsnäolo nuorten keskuudessa tai ainakin helppo saavutettavuus ovat toiminnan lähtökohtia. Toiminnan perustuessa vapaaehtoisuuteen, ei etsivän nuorisotyöntekijällä ole valtaa tai velvollisuutta nuoren kontrollointiin. Yhteistyö on luottamuksellista ja luottamussuhde perustuu avoimuuteen sekä vastavuoroiseen jakamiseen. Nuori on oman elämänsä asiantuntija ja on tärkeää, että nuori kokee tulevansa kuulluksi sekä ymmärretyksi. Muutoksen mahdollisuuden tukeminen ja siihen motivoiminen sekä tietoisuuden vahvistaminen valinnan mahdollisuuksista ovat tärkeitä yhteistyön menetelmiä. Tavoitteena on herätellä nuoren halu muuttaa omaa tilannettaan ja ottaa vastuuta omasta elämästään. (Nivala & Ryyänen 2019, 283–284.)

Sosiaalipedagogiikka voidaan nähdä hyvin vahvasti Akku-ryhmän toiminnan taustateorian ja toimintaa ohjaavana viitekehyksenä. Akku-ryhmän toiminnasta löytyy useita sosiaalipedagogisia toimintaperiaatteita, joista etenkin käsitteet *dialogi*, *pedagoginen suhde*, *yhteisö*, *osallisuus*, *elämyksellisyys*, *toiminnallisuus* ja *innostaminen* tulevat toiminnassa vahvasti esille ja ohjaavat sitä. (Kautto-Koukka & Kolehmainen 2017, 87.)

Hämäläisen ja Kurjen (1997, 49) mukaan toiminnan tulisi kummuta ihmisten ja yhteisöjen omista tarpeista. Tarkasteltaessa toimintaa sosiaalipedagogisesta näkökulmasta, sen tavoitteena on silloin yksilöiden ja ryhmien elämänlaadun parantaminen, yhdessä itse ihmisten kanssa. On myös tärkeää, että itse ihmiset osallistuvat kaikkiin toimintaprosessin vaiheisiin, kuten Akku-ryhmän toiminnan kehittämistyössä on ollut tavoitteena tehdä. Akku-ryhmän toiminnan voidaan katsoa kuuluvan sosiaalipedagogiikan erityisen tehtävän piiriin. ”*Eri-tyistä tehtävää toteutettavassa käytännön työssä pyritään kohtaamaan ja kasvatuksellisesti auttamaan ihmisiä, joiden elämää vaikeuttaa jokin erityinen tarve tai varjostaa sosiaalinen huono-osaisuus*” (Nivala & Ryyänen 2019, 339). Pyrkimyksenä on ensisijaisesti tavoittaa nuoria, joilla on tarve erityiselle tuelle.

Dialogisuus on kahden subjektin kommunikointia eli vuorovaikutusta toistensa kanssa ja se on aina *yhteisöllistä*. Dialogisuudessa osapuolet kohtelevat toisiaan tasavertaisesti ja kunnioittavat toistensa subjektiutta sekä itsemääräämisoikeutta. Sosiaalipedagogisessa ihmistyössä työntekijän ja asiakkaan suhteessa tulisi pyrkiä dialogisuuteen, sitä pidetään ihanteellisena toisen ihmisen kohtaamisen työvälteenä. Sen kautta voidaan rakentaa luottamuksellinen, keskinäiseen kunnioitukseen ja avoimuuteen perustuva asiakassuhde. (Hämäläinen 1999, 105.)

Sosiaalipedagogiset menetelmät perustuvat aina dialogiin, kuten myös Akku-ryhmän toiminnassa. Akku-ryhmän toiminta perustuu kohtaamiseen. Toiminnassa kohtaaminen perustuu vastavuoroisuuteen, tasavertaisuuteen ja tilan antamiseen. Toimintaa ohjaa kaikkien osallistujien ja ohjaajien välinen kohtaus vertailematta, aidosti ja koko olemuksella. Nuoret ja etsivän nuorisotyöntekijät rakentavat yhteistä todellisuutta ja kaikki ovat tasavertaisia asiantuntijoita. Toiminnassa on tärkeää se, että kaikkia kuunnellaan ja kohdellaan tasavertaisesti, kunnioittaen kaikkien subjektiutta sekä määräysvaltaa omaan elämään. (Kautto-Koukka & Kolehmainen 2017, 91.)

Dialogiin liittyy olennaisesti kasvattajan ja kasvatettavan muodostama *pedagoginen suhde*. Se syntyy spontaanisti vuorovaikutuksessa. Kasvattaja, tässä tapauksessa etsivän nuorisotyöntekijä välittää Akku-ryhmän osallistujasta sellaisena kuin hän on, mutta myös suhteessa siihen, mitä hänestä voi tulla. Pedagogisessa suhteessa etsivän nuorisotyöntekijä kasvattajan roolissa tulkitsee taitavasti nuorta, hänen sen hetkistä tilannettaan sekä sitä, milloin nuori on valmis ottamaan enemmän vastuuta ryhmän toiminnassa ja toiminnan ulkopuolella. (Kautto-Koukka & Kolehmainen 2017, 91.) Pedagoginen suhde on parhaimmillaan silloin, kun dialogisuus ja yhdessä kasvaminen toteutuvat siinä (Hämäläinen 1999, 106).

Erilaisiin *yhteisöihin* kuulumisen ja vuorovaikutus toisten ihmisten kanssa rakentavat ihmisen identiteettiä. Sosiaalipedagogiikassa yhteisöllisyys voidaan ymmärtää myös toimintaperiaatteena. (Hämäläinen 1999, 105.) Akku-ryhmän toiminnassa yhteisönä toimii Nuorten taidetyöpajan yhteisö, yhteisöön kuuluva ydinjoukko on Akku-ryhmä, joka ei aina koostu samoista ihmisistä vaan siihen

kuuluvat aina ne nuoret ja etsivän nuorisotyöntekijät, jotka sillä kerralla toimintaan osallistuvat. Heidän lisäksi yhteisön jäseninä ovat Nuorten taidetyöpajan henkilökunta, muut työpajan nuoret ja yhteistyötahot sekä ympäröivät yhteisöt. Hämäläisen (1999, 69–73) mukaan yhteisö mahdollistaa nuorten kasvun ja kehityksen, siinä kasvetaan ja se tukee myös kasvua uusia yhteisöjä varten. Yhteisön jäsenten vuorovaikutus ja konkreettinen toiminta, jossa yhteistoiminnallisuus sekä luovuus korostuvat, vahvistavat yhteisöllisyyttä. Sosiaalisten ongelmien kohdalla yhteisöllisyys voidaan nähdä ehkäisevänä työnä.

Osallisuus kuvastaa yksilön ja yhteiskunnan välistä suhdetta. Sen kautta on mahdollista kiinnittyä elämän eri vaiheissa elämänhallinnan ja elämisen laadun kannalta merkittäviin yhteiskunnan toimintajärjestelmiin. Ilman osallisuutta ei yhteiskunnallista subjektiutta voi kehittyä. (Hämäläinen 1999, 106.) Osallisuus ja osallistuminen ovat sosiaalipedagogisen toiminnan keskiössä. Jotta voi osallistua, tarvitaan yhteisöjä, joissa nuorella on mahdollisuus tulla nähdyksi, kuulluksi ja tunnustetuksi arvokkaana omana itsenään sekä osana yhteisöä. Toiminnan tulee kannustaa osallistumaan ja sen tulee olla mielekästä. Toiminnan tulee olla yhteistoiminnallista, vuorovaikutuksellista ja perustua nuoren omaan kulttuuriin. Osallisuus Akku-ryhmässä luo lähtökohtia yhteiskunnalliselle osallisuudelle. Akku-ryhmä on yhteisö, jossa nuoren on mahdollisuus kohdata muita nuoria, hän osallistuu itse, mutta tukee myös muiden osallisuutta vertaisohjaajuuden muodossa. Näin nuori kiinnittyy yhteiskunnan toimintajärjestelmiin, mikä tässä tapauksessa on kunta ja pääsee toteuttamaan itseään yhteiskunnan jäsenenä. Osallisuus kehittyminen edellyttää etsivän nuorisotyöntekijöiltä osallisuuden edellytysten kasvatuksellista tukemista. Avainasemassa on kohtaamisen oikea-aikaisuus nuoren ja etsivän nuorisotyöntekijän kanssakäymisessä sekä osallisuuden edistämisessä. (Kautto-Koukka & Kolehmainen 2017, 92.)

Elämyksellisyys ja toiminnallisuus ovat toimintaperiaatteita, joiden mukaan sosiaalipedagogisessa toiminnassa tulevat esille yhteisö-, aktivisuus- ja elämyspedagoginen työote, jolloin käyttöön otetaan se, mitä ihminen on luonnostaan (Hämäläinen 1999, 105). Ne ovat ihmisessä ja erityisesti nuoressa keskeisiä ominaisuuksia. Sosiaalipedagogisessa ajattelussa luontaisesti luovaa ihmistä ruokitaan toiminnallisuudella. Akku-ryhmässä toiminnan sosiaalipedagogisena tavoitteena on tukea nuorten kasvua subjektiuteen ja elämänhallintaan sekä

aktivoida nuoria yhteiskunnalliseen toimintaan, osallistumiseen ja itsensä kehittämiseen. Akku-ryhmän toiminnassa on useita toiminnallisuuden tasoja, jolloin nuori voi osallistua siihen omien voimavarojen mukaan, tekemällä tai osallistumalla sen verran kuin haluaa. (Kautto-Koukka & Kolehmainen 2017, 93.)

Innostamisen kautta tavoitteena on tuoda nuorten elämään sisältöä, motivoida heidän olemassa olevia voimavaroja ja kykyjä sekä kannustaa osallistumaan. Akku-ryhmässä monipuolisen tekemisen kautta voidaan lisätä nuorten vuorovaikutusta sekä mahdollistaa osallisuutta vahvistavien toimintatapojen syntyminen. Ryhmän toiminnan sisältö suunnitellaan yhdessä nuorten kanssa ja ohjelma rakennetaan heidän toiveidensa pohjalta. Toimintaa myös kehitetään säännöllisesti yhdessä nuorten kanssa, sen lisäksi heillä on aina mahdollisuus antaa palautetta ja kehittämisideoita myös toiminnan yhteydessä. Toiminnan tavoitteena on sosiaalisen muutoksen aikaan saaminen nuorten jokapäiväisessä elämässä ja kulttuurissa. (Kautto-Koukka & Kolehmainen 2017, 94–95.)

Akku-ryhmän toiminnassa on useita sosiokulttuurisen innostamisen piirteitä, jossa olennaista on se, että nuoret lähtevät vapaaehtoisesti mukaan toimintaan, joka luo mahdollisuuden kestävästi elämänlaadun muutokseen. Kun osallistuminen on vapaaehtoista, on voimaantumisen myös mahdollista. Akku-ryhmän toimintaan osallistuvat nuoret kokevat ryhmätoiminnan paikaksi, jossa jokainen saa olla oma itsensä ja jossa on hyväksyvä, suvaitsevainen ilmapiiri. Kun kokee tulevansa hyväksytyksi, se voi vapauttaa voimavaroja. Akku-ryhmässä nuorella on mahdollisuus osallistua toimintaan omien voimavarojen mukaan, se on vapaaehtoista ja pohjautuu nuoren omaan motivaatioon sekä haluun osallistua toimintaan. Nuoret kokevat, että vapaaehtoisuus, ilman sitoutumispakkoa sitouttaa heidät paremmin toimintaan kuin se, että siihen liittyisi kontrollointia tai velvoitteita osallistua säännöllisesti. Etsivän nuorisotyöntekijä pystyy huomaamaan yksittäisen nuoren voimavarojen ja toimintaan osallistumisen kyvyn kasvaminen. Ajan saatossa nuori pystyy ottamaan vastuullisemman roolin ja toimimaan aktiivisemmin osana yhteisöä. Nuori uskallettaa toimia aktiivisemmin toiminnan toteuttamisessa ja organisoinnissa, kun hän kokee olevansa osa ryhmää. Kun nuori on osallistunut ryhmän toimintaan pidemmän aikaa, voi hänen rooli kehittyä enemmän vertaisohjauksen suuntaan, jolloin hän auttaa ja neuvoo uusia ryhmäläisiä sekä ottaa tarvittaessa

muutenkin vastuuta ryhmän toiminnasta. (Kautto-Koukka & Kolehmainen 2017, 94–95.)

4.3 Mitä on sosiaalinen vahvistaminen ja miten se näkyy Akku-ryhmän toiminnassa?

Nuorisolain (2 § 3.mom) mukaan sosiaalinen vahvistaminen on *”nuorille suunnattuja toimenpiteitä elämäntaitojen parantamiseksi ja syrjäytymisen ehkäisemiseksi”*. Lain mukaan se on hyvin kokonaisvaltaista tukemista ja sen tavoitteena on nuoren hyvinvoinnin edistäminen ja kasvattaminen (Lundbom & Heranen 2011, 6). Sosiaalisen vahvistamisen painopiste on ennalta ehkäisvässä työssä. Se on elämänhallinnan tukemista kokonaisvaltaisesti ja ammatillista ohjaustyötä, johon kuuluvat monialaiset yksilön sekä yhteisön hyvinvoinnin, vaikuttamisen ja osallisuuden kokemukset. Siinä tavoite on yhteinen ja se jaetaan. Tavoitetilana on kokemuksena subjektiivinen ja voimaannuttava sosiaalinen vahvistuminen sekä paremman elämän toteutuminen, jonka prosessiin tukea tarjoava taho erilaisin toimenpitein pureutuu. (Mehtonen 2011, 13.)

Sosiaalista vahvistamista voidaan kuvata prosessina, joka tehdään nuoren kanssa yhdessä ja jonka kautta on tavoitteena parantaa vaiheittain nuoren elämäntilannetta sekä -hallintaa. Nuorelta tulee olla suostumus prosessin toteuttamiseen. Sosiaalisen vahvistamisen tavoitteena on saada nuori kiinnittymään yhteisölliseen toimintaan ja sitä kautta aktiiviseksi kansalaiseksi. (Mehtonen 2011, 18.)

Sosiaalinen vahvistaminen on kohdennettua toimintaa, jonka kohderyhmänä on syrjäytymisvaarassa olevat yksilöt. Syrjäytyminen voidaan nähdä huonosaisuuksena, jossa samoille ihmisille ja ihmisryhmille kasautuu erilaisia hyvinvoinnin ongelmia. Ongelmat voivat kasautua monesta eri syystä, kuten negatiivisista muutoksista elämäntilanteissa, ristiriidoista yksilön ja yhteiskunnan sääntöjärjestelmän välillä ja yhteiskunnan merkittäviltä toiminta-alueilta pois ajautumisesta. Pitkittyneet ongelmat ja kadonnut elämänhallinta, johon usein liittyy vierauden kokemista, voivat johtaa niiden kasautumiseen. (Mehtonen 2011, 18–19.)

Akku-ryhmän toiminta on toimenpide, jonka tavoitteena on nuoren elämäntaitojen parantaminen ja syrjäytymisen ehkäiseminen, kuten edellä olevassa nuorisolaissa sosiaalinen vahvistaminen on määritelty. Toiminnan avulla pyritään edistämään ja kasvattamaan nuorten hyvinvointia. Ryhmätoiminnasta vastaavat etsivän nuorisotyöntekijät, joten ohjaustyö on ammatillisesti toteutettua. Nuoret voivat vaikuttaa Akku-ryhmän toimintaan, jonka kautta he saavat vaikuttamisen ja osallisuuden kokemuksia. Toiminnan tavoitteena on nuoren arkielämän taitojen ja arjenhallinnan tukeminen. Sen tavoitteena on myös vahvistaa nuoren sosiaalisia taitoja sekä vuorovaikutussuhteita sekä tuoda positiivisia kokemuksia arkeen. Toiminnan kautta pyritään auttamaan nuorta tulevaisuuden suunnittelussa ja ohjauksessa tarvittavien palvelujen piiriin. Monelle nuorelle Akku-ryhmän toiminnasta ja Akku-yhteisöstä on tullut merkittävä osa heidän elämää, jolloin he ovat myös kiinnittyneet yhteisölliseen toimintaan sekä sitä kautta aktiiviseksi kansalaiseksi.

5 KEHITTÄMISTYÖN TOTEUTUS

5.1 Kehittämistyön toteutus ja kerätty kehittämistieto

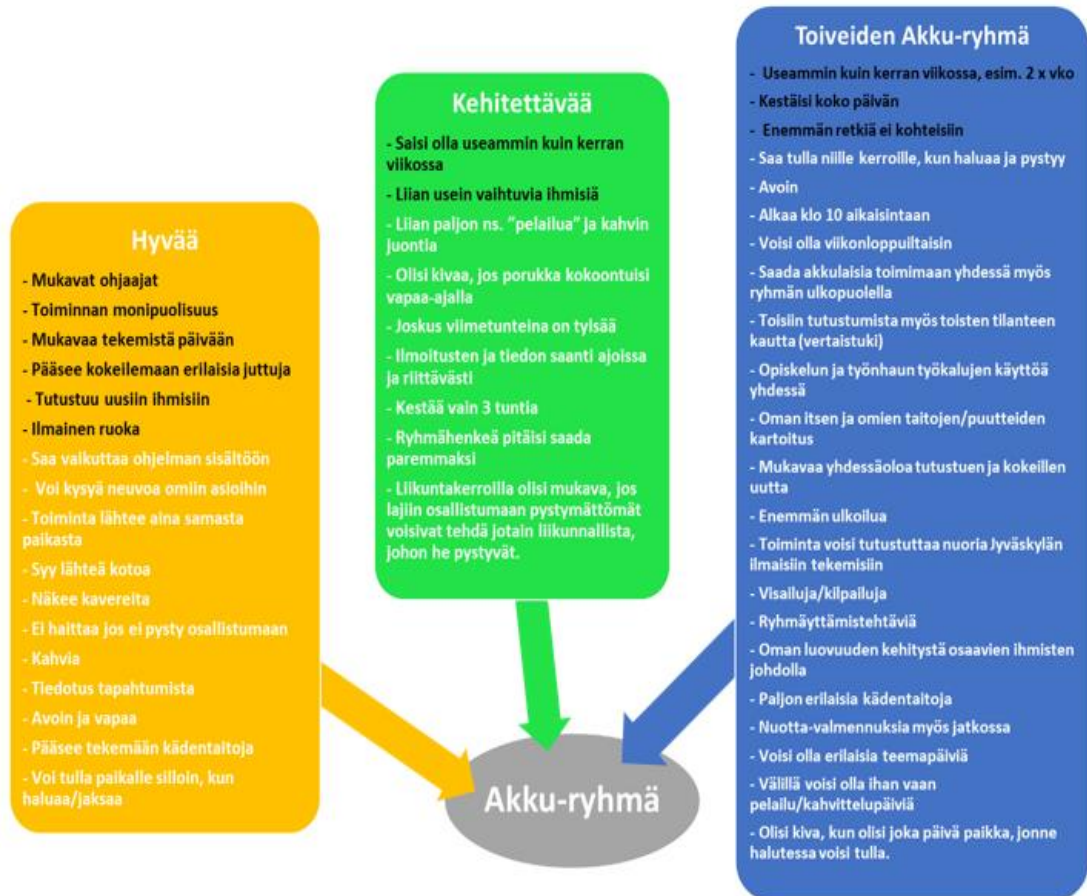
Keväällä ja kesällä 2016 kerättiin palautetta ja kehittämisideoita Akku-ryhmän toimintaan liittyen. Niiden pohjalta alkoi ryhmätoiminnan kehittäminen. Kehittämistiedon kerääminen aloitettiin Nuotta-valmennuksen yhteydessä Nuorisokeskus Marttisissa Virroilla 11.4.2016. Akku-ryhmän kävijöiltä kysyttiin palautetta, kehitysideoita ja toiveita Akku-ryhmän toimintaan liittyen. Kysely toteutettiin aivoriihimenetelmää hyödyntäen.

Aivoriiheen osallistui kymmenen nuorta. Kysymykset oli kirjoitettu papereille, jotka oli sijoitettu eri puolille toimintatilaa, nuoret pystyivät vapaasti vastaamaan niihin lisäten Post it lappuihin vastauksia, jotka liitettiin kunkin kysymyksen yhteyteen. Kysymyksiä oli kolme: 1. *Mikä nykyisen Akku-ryhmän toiminnassa on hyvää?* 2. *Mikä nykyisen Akku-ryhmän toiminnassa on huonoa? Mitä pitäisi kehittää?* 3. *Millainen olisi toiveidesi Akku-ryhmä?*

Ensimmäiseen kysymykseen, jossa kysyttiin Akku-ryhmän toimintaan liittyviä hyviä asioita, useammassa kuin yhdessä vastauksessa hyvänä koettiin mukavat ohjaajat, toiminnan monipuolisuus ja mukavan tekemisen saaminen päiviin. Useammassa vastauksessa koettiin hyvänä myös mahdollisuus kokeilla

erilaisia juttuja, uusiin ihmisiin tutustuminen ja ilmainen ruoka. Tämän lisäksi hyvinä asioina nykyisen Akku-ryhmän toiminnassa oli nuorten mielestä se, että oli mahdollisuus vaikuttaa ohjelman sisältöön ja toiminta alkoi aina samasta paikasta. Yhdelle Akku-ryhmä oli syy lähteä kotoa ja toiselle se mahdollisti kavereiden näkemisen. Yksi vastaaja koki, että Akku-ryhmässä on mahdollisuus kysyä neuvoja omiin asioihin. Vastauksissa hyvänä asiana koettiin myös toiminnan avoimuus ja vapaus sekä se, että voi tulla paikalle silloin, kun haluaa tai jaksaa. Yksi vastaajista koki hyvänä myös sen, että ei haittaa, jos toimintaan ei aina pysty osallistumaan. Mahdollisuus tehdä kädentaitoja, kahvi ja tiedotus erilaisista tapahtumista koettiin myös hyvinä asioina nykyisen Akku-ryhmän toiminnassa.

Nykyisen Akku-ryhmän toiminnassa huonoksi koettiin se, että ryhmässä on liian usein vaihtuvia ihmisiä, mikä mainittiin useammassa vastauksessa. Yksi vastaajista koki, että ryhmässä on liian paljon pelailua ja kahvin juontia, kun taas toinen koki viimeisen tunnin välillä tylsäksi. Toiminnan kesto, kolme tuntia, koettiin myös liian lyhyeksi ajallisesti. Siinä, mitä Akku-ryhmän toiminnassa pitäisi kehittää useammassa vastauksessa esille tuli se, että toimintaa pitäisi olla enemmän kuin kerran viikossa. Yhdessä vastauksessa toivottiin myös sitä, että ryhmä voisi tavata myös vapaa-ajalla. Ryhmähenkeä toivottiin paremmaksi, kuten myös riittävää sekä ajoissa annettavaa ilmoitusten sekä tiedon saantia. Yhdessä vastauksessa toivottiin myös huomioitavan liikuntakerroilla toiminnassa ne nuoret, jotka eivät pysty kyseiseen liikuntaan osallistumaan, tarjoamalla myös heille toimintaa.

Kuva 3. Akku-ryhmän aivoriihi 1 11.4.2016

Saatua kehittämistietoa lähdettiin jalostamaan kokoamalla ensin kaikki Posti-lappujen vastaukset yhteen. Tavoitteena oli saada vastauksista tietoa toiminnan kehittämiseen, joten sieltä pyrittiin poimimaan kaikki toiminnan rakenteelliseen kehittämiseen tarvittava kehittämistieto. Kehittämisen kannalta tärkeinä asioina sieltä esiin nousivat etenkin toive toiminnan järjestämisestä useampana päivänä viikossa ja ajallisesti pidempänä, joka löytyi useasta vastauksesta. Jo kehittämistyön alussa ajatuksena oli ollut toiminnan laajentaminen useampana päivänä toteutettavaksi ja nuorten vastaukset tukivat tätä ajatusta vahvasti. Toiseksi sieltä kerättiin tarvittavaa tietoa toiminnan sisällölliseen kehittämiseen, johon saatiin myös paljon tärkeää kehittämistietoa. Kolmanneksi nuorten vastauksista kerättiin tietoa Akku-ryhmän toiminnan merkityksestä heidän elämässään, nuorten vastauksista välittyi toiminnan vaikuttavuus sekä merkittävyys hyvin.

Etsivän nuorisotyöntekijät pääsivät antamaan palautetta, kehitysideoita ja toiveita Akku-ryhmän toimintaan liittyen yhteisen kehittämispäivän yhteydessä 19.4.2016. Kysely toteutettiin aivoriihimenetelmää hyödyntäen, kuten Akku-

ryhmän kanssa ja myös kysymykset olivat samat. Oli mielenkiintoista huomata, että vastauksissa oli paljon samankaltaisuutta Akku-ryhmän vastausten kanssa, etenkin toiveiden osalta. Etsivän nuorisotyöntekijöiden mielestä Akku-ryhmän toiminnassa hyvänä koettiin useammassa vastauksessa toiminnan matala kynnys, monipuolinen ohjelma ja hyvä markkinointi sekä tiedotus.

Kysyttäessä, mikä on huonoa tai kehitettävää Akku-ryhmän toiminnassa, löytyi useammasta vastauksesta toive siitä, että toimintaa olisi useampana päivänä viikossa. Toiveiden Akku-ryhmästä kysyttäessä useammassa vastauksessa esille tuli toive ryhmän kokoontumisesta useammin kuin kerran viikossa, esimerkiksi kaksi kertaa. Toiveena oli myös se, että toiminta olisi jatkossakin matalan kynnyksen toimintaan ja vapaaehtoista, eikä siihen ei tarvitsisi sitoutua.

Kuva 4. Etsivän nuorisotyöntekijöiden aivorihi 19.4.2016

Kehittämistiedon jalostaminen toteutettiin samalla tavalla kuin Akku-ryhmän ensimmäisen aivoriihen osalta. Tavoitteena oli saada vastauksista tietoa toiminnan kehittämistyöhön, joten sieltä kerättiin kaikki toiminnan rakenteelliseen kehittämiseen tarvittava tieto. Toiseksi sieltä kerättiin tarvittavaa tietoa toimin-

nan sisällölliseen kehittämiseen etsivän nuorisotyöntekijöiden ajatusten ja toiveiden sekä tarpeiden pohjalta. Kolmanneksi heidän vastauksista kerättiin tietoa Akku-ryhmän toiminnan merkityksestä ja tarpeesta etsivässä nuorisotyössä. Toukokuussa 2016 Akku-ryhmän ja etsivän nuorisotyöntekijöiden aivoriihistä saadun aineiston pohjalta tehtiin koonti, jonka pohjalta päästiin aloittamaan Akku-ryhmän rakenteellista sekä sisällöllistä kehittämistyötä.

Akku-ryhmän nuoret pääsivät jatkojalostamaan ensimmäisen aivoriihen tuloksia 22.6.2016. Akku-ryhmän toinen aivoriihi toteutettiin samalla tavalla kuin ensimmäinen. Tässä aivoriihessä aiemmin saatujen vastauksien pohjalta oli laadittu tarkentavia kysymyksiä (kuva 5) eri aihealueiden toiminnan sisällöllisiin toiveisiin liittyen. Aihealueet oli koostettu *Toiveiden Akku-ryhmä* -osion vastauksien pohjalta. Tavoitteena oli saada tarkempaa kehittämistietoa nuorten toiveista liittyen Akku-ryhmän toiminnan sisältöön, jonka kautta toimintaa pystytään kehittämään enemmän kohderyhmää palvelevaksi. Kysymykset olivat pääsääntöisesti ohjelmasisältöihin liittyviä tarkentavia kysymyksiä, mutta lisäksi etsivän nuorisotyöntekijät halusivat tietää, mitä muuta vielä Akku-ryhmässä voitaisiin tehdä.

AKKU-RYHMÄN AIVORIIHI 2 22.6.2016
kysymykset

- Enemmän ulkoilua, *mitä?*
- Saada akkulaisia toimimaan yhdessä myös ryhmän ulkopuolella, *miten?*
- Toisiin tutustumista myös toisten tilanteen kautta (vertaistuki), *miten?*
- Opiskelun ja työnhaun työkalujen käyttöä yhdessä, *mitä ja miten?*
- Oman itsen ja omien taitojen ja puutteiden kartoitus, *miten?*
- Mukavaa yhdessäoloa tutustuen ja kokeillen uutta, *mitä ja miten?*
- Akku-ryhmä voisi tutustuttaa nuoria Jyväskylän ilmaisiin tekemisiin, *esim. mihin?*
- Enemmän retkiä, *mihin?*
- Visailuja/kilpailuja, *esim. mitä?*
- Poka (positiivisuuskannustus)-tehtävän tapaisia, *esim. millaisia?*
- Oman luovuuden kehitystä osaavien ihmisten johdolla, *esim. miten?*
- Paljon erilaisia kädentaitoja, *esim. mitä?*
- Voisi olla erilaisia ns. teemapäiviä (*esim. liikuntaa, leivontaa, kädentaitoja jne.*), *mitä?*
- Ruuanlaitto torstaisin, *hyvä/huono idea, mitä muita ideoita?*
- Akkulaiset ohjaavat toimintaa (*halukkaat saavat esitellä/ohjata omia taitoja tai mielenkiinnon kohteita*), *mitä mieltä olet?*
- Vierailijoita Akku-ryhmään, *kuka, ketkä?*
- Pajojen kanssa yhteinen tekeminen, *Hyvä/huono idea? Mitä se voisi olla?*
- Arjenhallintataidot (*ruoka, kodinhoito, talous...jne.*), *mitä aiheita se voisi sisältää?*
- Elämänhallintataidot (*Itsetuntemukseen perustuvaa kykyä tunnistaa unelmia, asettaa tavoitteita sekä ohjata omaa elämää omien unelmien ja tavoitteiden suuntaa*), *mitä?*

ETSIVÄN NUORISOTYÖNTEKIJÖIDEN LISÄKYSYMYS:

- *Mitä muuta Akussa voisi tehdä tai mitä se voisi olla...MUITA IDEOITA?*

Kuva 5. Akku-ryhmän aivoriihi 2 22.6.2016, kysymykset

Akku-ryhmän toiseen aivoriiehen osallistui 11 nuorta ja eri kysymyksiin tuli hyvin vaihtelevasti vastauksia (kuva 6 ja 7). Eniten vastauksia tuli toiveisiin, jotka

liittyivät ulkoiluun, kädentaitoihin, kisailuihin, teemapäiviin ja tutustumiskäynteihin sekä vierailijoihin. Vähiten ajatuksia heräsi toisiin tutustumisesta ja ruuanlaitosta.

Mitä ulkoilua? - luontoretkeä x3 - kaupunkiseikkailu x2 - frisbeegolf x2 - uinti x2 - geokätköily - pihapelejä- ja leikkejä (möllöky, krocketti, petanque) - pyöräilyä - sieniretki - marjastus - jousiammunta	Mitä kädentaitoja? - paperiasiatelu, esim. korttien teko x2 - taulupohjan teko - rintanappikoneella magneettien tai peilien teko - ongameja - kankaanpainantaa - vaatteiden tuunaus - fimo massa-askartelu	Mitä visailuja ja kilpailuja? - Alias x2 - tietovisat - pantomiimi - "Kerttu"-pelejä (pikkulasten peleistä kehitettyjä kisa iluja) - bingo - aarteenetsintä - Monopoly - leikkimieliset olympialaiset	Mihin retkiä? - Nuorisokeskus Marttiin tai Piispalaan - Tallille - Ähtärin eläinpuisto
Miten toisiin tutustumista? - erilaisen tutustumisleikkien avulla	Mitä mukavaa yhdessäoloa? - WayOut –huoneeseen (pakuohuone) tai samanlainen pajalle - Mega zone	Millaisia teemapäiviä? - kierrätys (kirppis) - vaatteiden tuunaus - katukorista - teatteri/draama - kädentaitoja - lautapeilit - leffapäivä - omat lemmikit - levyraati	Mihin Jyväskylän ilmaisiin tekemisiin tutustumista? - esim. erilaisiin harrastustoimintoihin tai muuhun tekemiseen - konsertit (JAMK, yliopisto jne.) - messut - markkinat - museot
Opiskelun ja työhaun työkalujen käyttö, mitä ja miten? - käydä läpi erilaisia koulutuksia ja löytää kiinnostavia koulutuksia - CV:n tekeminen, vinkkejä siihen - millainen teksti/viesti kannattaa lähettää CV:n mukana - oppimistapakartoitus (esim. auditiivinen)	Oman itsen ja omien taitojen ja puutteiden kartoitus, miten? - jonkin ajatuskartan avulla - oppimistavan testit (auditiivinen, kineettinen jne.) - oman persoonallisuuden testi (se neljä kirjaiminen)	Millaisia positiivisuus ja kannustus (POKA) tehtäviä? - saman tyyppisiä, kun Nuotta-vaalennuksessa - omien "heikkouksien" muuttaminen vahvuiksi/niin, että ne ei häiritse - omien ongelmien ratkaisua yhdessä (myös vertaistuki)	Miten oman luovuuden kehittämistä? - maalausta, maalaustekniikan ja eri värien (öljy, akvarelli) kautta - eri tekniikoiden oppimista ja niiden yhteiskäyttöä

Kuva 6. Akku-ryhmän aivoriihi 2, vastaukset 1

Vastauksista tehtiin koonti, jonka tietoa oli tarkoitus hyödyntää Akku-ryhmän toiminnan sisällöllisen kehittämisen yhteydessä. Toisen Aivoriihen tulokset esiteltiin myös esimiehille ja etsivän nuorisotyöntekijöille ja heidän palautteet sekä huomiot kirjattiin ylös.

Mitä vierailijoita Akku-ryhmään? - julkikkusia - vertaisasiiantuntijoita - transnainen Amanda - Sanni ja Cheek - eri ammatteihin tutustumista, vierailijana eri alojen ammattilaisia	Pajojen kanssa yhteinen tekeminen, mitä? - Avalon-pelin pelaaminen yhdessä - pingisturnaus - joku joukkuepeli, esim. sähkö - yhteinen retki	Akkulaiset ohjaa toimintaa, mitä? - jos joku harrastaa jotain, mitä haluaa esitellä/ohjata muille, esim. musiikkiin, leivontaan tms. liittyviä juttuja - todistus ryhmän ohjauksesta akkulaiselle, joka ohjaa	Ruuanlaitto torstaisin? - ihan hyvä idea, mutta en halua että koko ryhmän aika menisi ruuanlaittoon tai se voisi olla esim. joka toinen viikko
Miten Akku-ryhmän ulkopuolella? - yhteinen WhatsApp- tai Facebook-ryhmä - kaikki voisivat vuoron perään järjestää ryhmän esim. kotonaan - lisää illanistujaisia	Arjen hallintataidot, mitä? - rahabudjetin teko - oman aikataulun miettimistä - ruuanlaittoa, PALJON!	Elämänhallintataidot, mitä? - hyvä idea, mutta en osaa sanoa, miten se toteutetaan - persoonallisuustesti (se nelikirjaiminen) - mind map	Ohjaajien kysymys: Muita ideoita? - uintireissu - tavaroiden vaihtopäivä - pelejä: älä herätä isää, aasinpotku, aasinselkä, pinjata-aasi

Kuva 7. Akku-ryhmän aivoriihi 2, vastaukset 2

Kesä-elokuussa 2016 jatkojalostettujen ideoiden, palautteiden ja huomioiden pohjalta laadittiin kehittämissuunnitelma (liite 1) yhdessä Akku-ryhmän ohjaukseen osallistuvien etsivän nuorisotyöntekijöiden kanssa. Saadun toiminnan rakennekehittämiseen liittyvän kehittämistiedon pohjalta päätettiin Akku-ryhmän toiminta laajentaa toteutettavaksi kahtena päivänä viikossa ja myös toiminta-aikaa pidennettiin niin, että toimintaa järjestettiin klo 12:n ja 16:n välisenä aikana.

Kesän 2016 aikana keskusteluissa etsivän nuorisotyöntekijöiden kanssa oli herännyt ajatus tuoda vielä vahvemmin esille toiminnan sosiaalisen vahvistamisen viitekehystä, jotta toiminnan merkittävyyttä ja vaikuttavuutta voitaisiin paremmin perustella yhteistyötahoille, päättäjille sekä rahoittajalle. Kehittämissuunnitelman kautta toiminnan sisältöä alettiin tietoisesti linkittämään sosiaalisen vahvistamisen viitekehykseen ja eri kuukausille oli omat teemat, jotka tehtiin koko loppuvuodelle 2016. Tarkoituksena oli sitoa eri kuukausiohjelmat aina kevyesti eri teemoihin, kuten *henkinen ja fyysinen hyvinvointi* tai *sosiaaliset suhteet ja taidot*. Kummankin päivä myös suunniteltiin sisällöllisesti hieman erilaisiksi. Keskiviikko oli toiminnallisempi, kun taas torstai enemmän keskustelevalta, olohuonemainen. Akku-ryhmän toisesta Aivoriihestä saatua kehittämistietoa hyödynnettiin toiminnallisen sisällön suunnittelussa. Syyskauden ensimmäisellä Akku-ryhmän kokoontumiskerralla nuorilta vielä kysyttiin toiveita toiminnan sisältöön liittyen, jotka liitettiin osaksi kehittämissuunnitelmaa.

Vaikka toimintaa oli toivottu olevan kahtena päivänä viikossa ja sisältöjen olevan monipuolisempia, uudet aikataulut sekä toiminnan sisältö hieman häkellyttivät osaa vanhoista Akku-ryhmän kävijöistä. Hiljalleen kummankin päivän sisältö omaksuttiin ja ihmiset löysivät itsensä molempina päivinä Akku-ryhmän toimintaan. Vuoden lopulla toimintaa muutettiin sen verran, että toiminnallisia hetkiä oli myös torstaisin, koska nuoret toivoivat toiminnallisuutta myös torstai-päivien sisältöön, pelkän oleilun lisäksi.

Joulukuussa 2016 teimme kyselyn (liite 2) Akku-ryhmän nuorille niin paperisena versiona kuin sosiaalisessa mediassa, Facebook-yhteisöpalvelussa, jossa kysyimme palautetta syksyn toiminnasta ja toiveita kevään 2017 toiminnasta.

taan liittyen. Kysymykset olivat seuraavat: 1. *Mikä oli hyvää syksyn 2016 ohjelmassa? Mistä pidit, missä onnistuttiin? Mikä jäi erityisesti mieleen?* 2. *Mistä et pitänyt syksyn 2016 ohjelmissa? Missä oli parantamisen varaa? Mikä ei tuntunut hyvältä?* 3. *Mitä haluaisit tehdä Akku-ryhmässä kevätkaudella 2017? Mitä toiveita, ideoita?* Kyselyyn vastasi 15 nuorta, joista 12 paperisella kysymyslomakkeella ja kolme Facebook-yhteisöpalvelun kautta.

Kyselyn kautta saatiin paljon hyvää kehittämistietoa syksyllä käyttöön otettuun kehittämissuunnitelman toimivuuteen liittyen. Monipuolinen ja vaihteleva toiminnan sisältö sai kiitosta, joista etenkin kädentaitoihin liittyvä ohjelma, liikunnalliset toiminnot, Nuotta-valmennus sekä yhteiset hetken starttipajan nuorten kanssa. Mukaviin ihmisiin tutustuminen ja yhdessä olo koettiin myös tärkeäksi sekä toimiminen rennolla otteella. Parantamisen varaa toivottiin ryhmäläisten väliseen tutustumiseen ja tiedottamisessa kaikille ryhmän toiminnasta kiinnostuneille. Muutamia toimintakerrat oli myös koettu huonoiksi erinäisistä syistä. Osa ei nähnyt mitään parantamiseen varaa toiminnassa ja koki, että kaikki oli ollut kivaa. Toiveita kevätkauden toiminnan sisältöön liittyen tuli yhteensä 46, joista osaa oli toivottu useammassa vastauksessa. Eniten toiveita tuli kädentaitoihin, erilaiseen pelaamiseen, liikunnalliseen ohjelmaan ja retkeilyyn sekä Nuotta-valmennukseen liittyen. Toiveiden pohjalta oli hyvä aloittaa kevätkauden 2017 toiminnan sisällön suunnittelu. Palautteessa esille tulleet tiedottamiseen ja ryhmätoimintaan liittyvät asiat huomioitiin myös kevään 2017 toiminnan suunnittelussa.

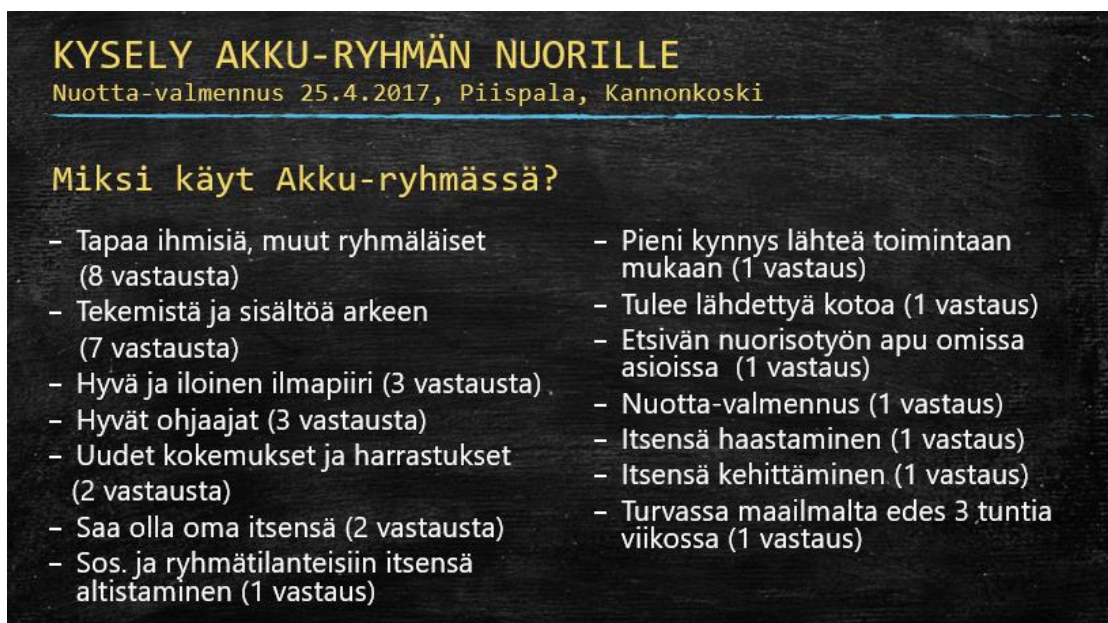
Vuoden 2017 aikana toimintaa pyrittiin toteuttamaan joulukuun palautteen jälkeen tarkistetun kehittämissuunnitelman pohjalta ja sen toimivuutta havainnointiin toiminnan yhteydessä. Vuoden 2017 alussa kyselimme myös ensimmäisellä kerralla toiveita nuorilta ja saimme niitä aika paljon, niin paljon, että kevään ohjelma oli hyvä rakentaa sen pohjalta.

Akku-ryhmän toiminta oli alkanut kiinnostaa myös muita yhteistyökumppaneita, joista yksi oli Nuorten aikuisten palvelukeskus J-Nappi, joka on osa Jyväskylän kaupungin aikuissosiaalityötä ja kuntouttavia palveluita. J-Napin kohderyhmänä ovat 18-29-vuotiaat jyvaskyläläiset nuoret (Nuorten aikuisten palvelukeskus 2019). He halusivat aloittaa yhteistyön etsivän nuorisotyön kanssa keväällä 2017. Tästä kerrotaan enemmän opinnäytetyön luvussa 5.5. Tämän

lisäksi Humanistisen ammattikorkeakoulun lehtori Marjo Kolehmainen halusi tehdä yhteisen artikkelin Akku-ryhmän toiminnasta sosiaalipedagogiseen aikakausikirjaan, jossa Akku-ryhmän toimintaa tarkasteltaisiin sosiaalipedagogiseen viitekehykseen pohjautuen ja tarkastellen sitä myös yhtenä ehkäisevän päihdetyön toimintamallina. Artikkelin Akku-ryhmän toiminnasta julkaistiin Sosiaalipedagoginen aikakausikirja 2017 -julkaisussa.

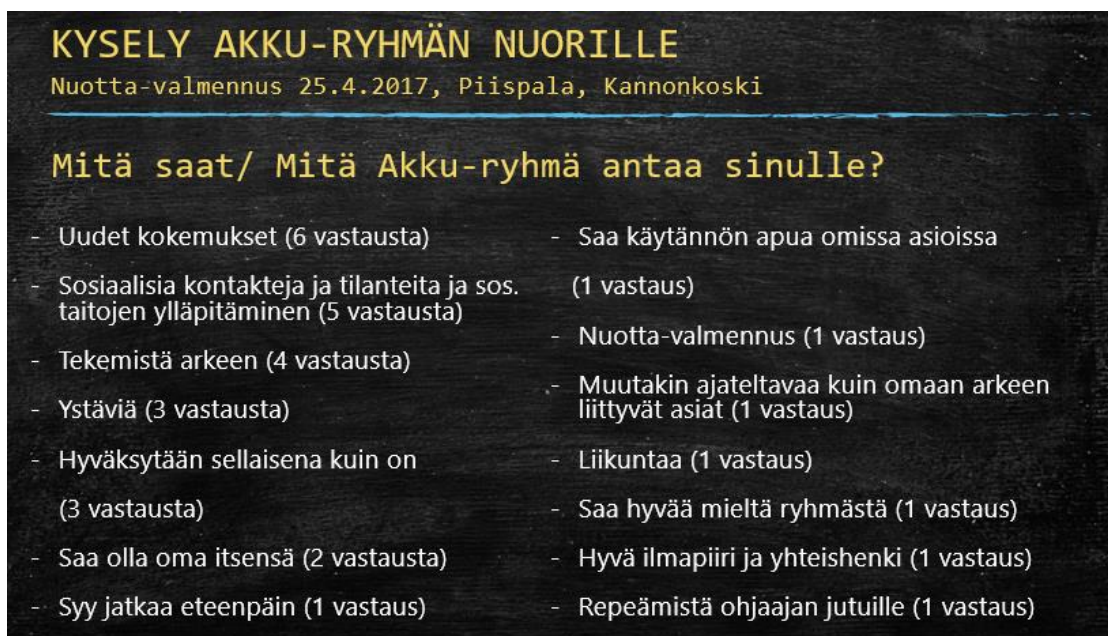
Kehittämistyön päätavoitteena oli kehittää Akku-ryhmän toimintaa, mutta sen lisäksi kehittämisen ohella kerättiin tietoa Akku-ryhmän toiminnan merkittävydestä. Pyrittiin löytämään syitä siihen, miksi nuori haluaa osallistua toimintaan ja kokee sen tärkeäksi, mutta myös tietoa siitä, mitä toiminta hänelle antaa. Tämän kautta saatiin tärkeää tietoa toiminnan tärkeydestä ja vaikuttavuudesta. Tulosten kautta voitiin myös perustella syitä toiminnan järjestämiseen.

Keväällä 2017 osa Akku-ryhmän nuorista osallistui Nuotta-valmennukseen Nuorisokeskus Piispalassa, jonka yhteydessä pidettiin kehittämishetki, johon osallistui yhdeksän nuorta. Tavoitteena oli saada tietoa siitä, miksi nuori osallistuu Akku-ryhmän toimintaan ja mitä se hänelle antaa. Kehittämistiedon kerääminen toteutettiin kyselynä. Ensimmäinen kysymys oli ”*Miksi käyt Akku-ryhmässä?*”. Vastauksissa (kuva 8) suurimmaksi syyksi Akku-ryhmässä käyntiin nousi ihmisten tapaaminen ja muut ryhmän jäsenet, joka löytyi kahdeksasta vastauksesta. Toiseksi suurimpana syynä esille tuli tekemisen ja sisällön saaminen arkeen, joka tuli esille seitsemästä vastauksesta. Kolmesta vastauksesta löytyi hyvä ja iloinen ilmapiiri, kuten myös hyvät ohjaajat. Uudet kokemukset ja harrastukset sekä se, että saa olla oma itsensä löytyivät kahdesta vastauksesta. Näiden lisäksi yksittäisinä syinä Akku-ryhmään osallistumiseen oli sosiaalisiin- ja ryhmätilanteisiin altistaminen, pieni kynnys lähteä mukaan toimintaan, tulee lähde kotoa, etsivän nuorisotyön apu omissa asioissa, Nuotta-valmennus, itsensä haastaminen ja kehittäminen sekä se, että saa olla turvassa maailmasta edes kolme tuntia viikossa.

Kuva 8. Miksi käyt Akku-ryhmässä -kysely 25.4.2017

Toinen kysymys oli: ” *Mitä saat tai mitä Akku-ryhmä antaa sinulle?*” Eniten vastauksista (kuva 9) esille nousi uusien kokemusten saaminen, joka löytyi kuudesta vastauksesta. Viisi vastaaja koki, että saa sosiaalisia kontakteja ja -tilanteita sekä toiminta tukee sosiaalisten taitojen ylläpitämistä. Neljä vastaaja koki saavansa tekemistä arkeen ja kolme sai ystäviä sekä ryhmän hyväksynnän olla sellainen kuin on. Kaksi vastaaja koki saavansa olla oma itsensä. Näiden lisäksi yksittäisissä vastauksissa Akku-ryhmän koettiin olevan syy jatkaa eteenpäin, sen kautta saatiin apua omissa asioissa ja pääsi osallistumaan Nuotta-valmennukseen. Toiminnan kautta koettiin saavan muutakin ajateltavaa kuin omaan arkeen liittyvät asiat. Tämän lisäksi toiminnan sisällöistä liikunnan ja hyvän mielen saaminen ryhmästä koettiin tärkeäksi. Hyvä ilmapiiri ja yhteishenki sekä ohjaajien hauskat jutut löytyivät myös yksittäisistä vastauksista.

Kuva 9. Mitä Akku-ryhmä antaa sinulle? 25.4.2017

Kehittämistiedon jalostaminen toteutettiin koostamalla vastaukset yhteen ja poimimalla sieltä eniten esille nousseet asiat. Oli mielenkiintoista huomata, että tietyt samat teemat nousivat esille tässä kyselyssä kuin Akku-ryhmän ensimmäisessä Aivoriihessä. Ne olivat mielekkään tekemisen ja uusien kokemusten saaminen, ihmisten kohtaaminen sekä mukavat ohjaajat. Tämän lisäksi esille nousivat syy lähteä kotoa, ystävät ja se, että voi tarvittaessa kysyä neuvoa omiin asioihin.

Akku-ryhmän toimintaan liittyvää palautetta kerättiin vielä kerran Akku-ryhmään osallistuvilta nuorilta 7.6.2017 (liite 3). Tavoitteena oli saada palautetta viimeisen vuoden aikana tehdyn kehittämistyön pohjalta toteutetusta toiminnasta. Saadun kehittämistiedon pohjalta toimintaa pystyttiin vielä jatkokehittämään ja tekemään tarvittaessa muutoksia toimintaan sekä toiminnan rakenteisiin. Kehittämistiedon kerääminen toteutettiin kyselynä.

Ensimmäisenä kysymyksenä oli: ”*Mikä nykyisen Akku-ryhmän toiminnassa on hyvää?*” Eniten hyväksi asiaksi koettiin monipuolinen toiminta, joka löytyi viidestä vastauksesta. Toiseksi eniten hyvänä asiana pidettiin ohjaajia, joita kuvattiin esimerkiksi kilteiksi ymmärtäväisiksi ja positiiviksi, joka löytyi neljästä vastauksesta. Kolmessa vastauksessa hyvänä asiana esille tuli se, että voi

osallistua silloin, kun haluaa. Useammassa kuin yhdessä vastauksessa hyvänä asiana koettiin myös matala kynnys osallistumiseen, ei tarvitse sitoutua, ilmainen lounas ja rento ilmapiiri sekä ihmisten kohtaaminen.

Toimintaa toteutettiin kehittävällä työotteella seuraavan vuoden ajan. Pyytäen säännöllisesti, puolivuositain palautetta ja kehittämisideoita Akku-ryhmään osallistuvilta nuorilta, jonka lisäksi sitä pyydettiin toimintakertojen yhteydessä. Palautetta toiminnasta ja kehittämisideoita pyydettiin myös etsivän nuorisotyöntekijöiltä. Muut yhteistyötahot olivat myös vahvasti mukana Akku-ryhmän toiminnassa ja yhteistyötä toteutettiin monen eri tahon kanssa.

Akku-ryhmäläisillä oli mahdollisuus antaa palautetta kevät- ja kesäkauden 2018 toiminnasta 4.7.2018. Kehittämistyön kannalta tässä vaiheessa ei enää paneuduttu toiminnan sisällöllisen kehittämistiedon keräämiseen vaan tavoitteena oli saada tietoa Akku-ryhmän merkityksestä osallistuvalla nuorella (kuva 10). Sen avulla olisi mahdollisuus saada tietoa ryhmätoiminnan merkittävydestä ja tarpeellisuudesta.

Kyselyyn vastasi 17 nuorta. Kysymys toiminnan merkittävydestä oli: *Miksi käyt Akku-ryhmässä?* Ohjeistuksena oli valita 12:sta vaihtoehdosta viisi itselle tärkeintä syytä ryhmässä käymiseen. Vaihtoehdot oli valikoitu aiemmin saadun kehittämistiedon pohjalta niin, että sieltä oli poimittu eniten esille tulleita syitä ja motivoivia asioita Akku-ryhmässä käymiseen. *"Tulee lähdettyä kotoa"* ja *"mieleinen tekeminen"* nousivat suurimmiksi syiksi ryhmässä käymiseen ja sen valitsi 12 nuorta. Toiseksi eniten valittiin *"Saa rytmiä arkeen"* -vaihtoehto, joka löytyi 11:ta nuoren vastauksista. *"Lounas"*-vaihtoehto oli kolmanneksi suosituin syy ryhmässä käymiseen, jonka valitsi kymmenen nuorta. Neljänneksi suosituin syy ryhmässä käyntiin oli *"Matala kynnys (helppo tulla ja mennä silloin kun itselle sopii)"*, jonka valitsi yhdeksän nuorta. *"Sosiaalisten ja vuorovaikutustilanteiden harjoittelu"* -vaihtoehdon valitsi seitsemän nuorta, kun taas *"tutustuminen uusiin ihmisiin"* ja *"upeat ohjaajat"* löytyi kuu- den nuoren vastauksista. *"Saa uusia ideoita omaan vapaa-aikaan/harrastuksiin/tulevaisuuden suunnitteluun"* ja *"vertaistuki"* kumpikin olivat syynä Akku-ryhmässä käymiseen kolmella nuorella. Vielä vaihtoehtona oli *"Retket"*, jota

kukaan vastaajista ei kokenut syyksi Akku-ryhmässä käymiseen. Näiden lisäksi vastausvaihtoehdoista löytyi kohta ” *Joku muu, mikä?*”, johon yksi nuorista vastasi ”*päiviin tekemistä*”.

Kuva 10. Miksi käyt Akku-ryhmässä? 4.7.2018

5.2 Kehittämistiedon soveltaminen kehittämistoimenpiteissä

Aivoriihistä ja kyselyistä saatua kehittämistietoa lähdettiin jalostamaan kokoaamalla aina ensin kaikki vastaukset yhteen. Koostettua tietoa jalostettiin, etsien sieltä toiminnan kehittämisen kannalta merkittävää kehittämistietoa. Kehittämistiedosta eriteltiin eri vastaukset ja samat sekä samankaltaiset koostettiin yhteen. Sieltä kerättiin tarvittavaa tietoa niin toiminnan sisällölliseen kuin rakenteelliseen kehittämiseen. Eri kehittämishetkistä kerättyä tietoa verrattiin toisiinsa, etsien sieltä yhtäläisyyksiä, esimerkiksi Akku-ryhmän toimintaan liittyvistä hyvistä ja kehitettävistä asioista tai toiveista siihen liittyen. Tämän lisäksi koko kehittämistyön ajan nuorten eri kehittämishetkien vastauksista pyrittiin löytämään usein toistuvia samoja teemoja ryhmätoiminnan merkittävyyteen ja vaikuttavuuteen liittyen.

Kehittämistietoa hyödynnettiin itse toiminnan kehittämisen lisäksi toiminnan rakenteiden kehittämisessä. Kehittämistiedosta saadun aineiston pohjalta tuotettiin Akku-ryhmän toiminnalle *palvelupolku*. Se toimi Akku-ryhmän ohjaajien

toimintaa ohjaajavana mallina ryhmätoiminnan toteutuksessa. Sitä voitiin hyödyntää myös toiminnan sisällön esittelemisessä yhteistyötahoille ja ryhmän toiminnasta kiinnostuneille nuorille.

Palvelupolku (kuva 11) koostui seuraavista asioista: 1. *Ennen Akku-ryhmää* infottiin tulevasta ohjelmasta, joka toteutettiin sosiaalisessa mediassa ja suoraan tekstiviestin välityksellä markkinoimisena nuorille sekä yhteistyötahoille. 2. *Saapuessaan* ajoissa nuorilla oli mahdollisuus ilmaiseen lounaaseen ennen toiminnan alkua. Ensimmäistä kertaa toimintaan osallistuvien nuorten kanssa oli mahdollisuus tutustua toimintaan sekä esitellä heille tiloja. Ennen toiminnan aloitusta nuorten kanssa oli aikaa keskustella ja tarvittaessa tarjota yksilöohjausta. 3. *Toiminnan aloitus* pyrittiin aina toteuttamaan samalla tavalla, eli käymällä läpi päivän ohjelma ja nimikierrros sekä tarvittaessa tiedotettiin erilaista asioista. 4. *Toiminnan* ohjaamisesta vastasivat etsivän nuorisotyöntekijät, jotka myös tarvittaessa tukivat ja kannustivat nuoria toimintaan. 5. *Kahvitauko* pidettiin aina toiminnan lomassa ja se valmisteltiin yhdessä. 6. *Toiminta jatkuu* sovittun ajan verran ja sen *päätyttyä* käytiin vielä läpi fiiliksiä toimintakerrasta sekä infottiin seuraavan kerran ohjelmasta. 7. *Akku-ryhmän jälkeen* nuorilla oli vielä mahdollisuus saada yksilöohjausta etsivän nuorisotyöntekijöiltä.

Kuva 11. Akku-ryhmä palvelupolkuna

Kehittämistyön aikana kerätyn kehittämisaineiston ja havainnoinnin pohjalta kerättiin tietoa myös siitä, millaisia nuoria Akku-ryhmän toimintaan osallistuu.

Sen pohjalta tehtiin *käyttäjäprofiilit* (kuva 11) hahmottamaan millaisia nuoria ja mistä syystä he ryhmätoimintaan osallistuvat. Käyttäjäprofiilit olivat seuraavat: 1. *Ylermi yksinäinen*, jolle ryhmätoiminta on väylä tutustua uusiin ihmisiin ja ryhmätoiminnan kautta hän voi harjoitella sosiaali- ja vuorovaikutustaitoja. 2. *Kaija kotihiiri*, jolla ryhmätoiminta tukee arjenhallintaa ja se on syy lähteä kotoa. 3. *Jenni jokapaikan höylä* on aktiivinen osallistuja, jolle ryhmä on yksi monista toiminnoista hänen arjessaan. 4. *Lassi lounashaukka* osallistuu toimintaan ilmaisen lounaan houkuttelemana. 5. *Ruusa rusinat pullasta* osallistuu vain silloin, kun ohjelmassa on jotain häntä kiinnostavaa. Käyttäjäprofiilit ovat suuntaa antavia profiloitteja Akku-ryhmään osallistuvista nuorista ja toteutettu hieman karrikoidusti. Toimintaan osallistuvilla nuorilla voi olla piirteitä useammasta eri profiilista tai heitä ei voi osoittaa niistä mihinkään.

Kuva 12. Käyttäjäprofiilit

6 KEHITTÄMISTYÖN TULOKSET

6.1 Kehittämistyön vaikutukset Akku-ryhmän toimintaan

Kehittämistyön tuloksena Akku-ryhmän toiminta on muuttunut niin rakenteellisesti kuin sisällöllisesti. Ryhmätoimintapäiviä lisättiin Akku-ryhmän nuorten ja etsivän nuorisotyöntekijöiden toiveesta. Toiminnan sisältö ja rakenteet ovat selkiytyneet. Kehittämistyön aikana erilaisia malleja testailtiin ja palautteen sekä toiveiden pohjalta toiminnan sisältöä tarpeen mukaan kehitettiin. Toimin-

nan kiinnostavuus ja näkyvyys ovat kasvaneet. Erilaiset yhteistyötahot ja toimijat ovat kiinnostuneita Akku-ryhmän toiminnasta. Tutkimustoimintaa tuottavien tahojen kiinnostus ryhmämuotoista etsivää nuorisotyötä kohtaan on myös herännyt.

Toiminnan tiedottamiseen ja markkinointiin on panostettu enemmän. On pyritty löytämään uusia erilaisia markkinointiväyliä ja yhteistyökuvioita. Yhteistyö eri toimijoiden kanssa on vahvistunut, kuten Nuorten taidetyöpajan Starttipajan kanssa toteutettava säännöllinen yhteinen toiminta. Yhteistyö myös muiden toimijoiden kanssa on lisääntynyt, kuten Steppi-toiminnassa mukana olevien toimijoiden, TE-palveluiden, sosiaali- ja terveystyöpalveluiden, Kelan sekä kolmannen sektorin toimijoiden kanssa. Eri tahot, myös uudet, ohjaavat yhä enemmän nuoria Akku-ryhmän toimintaan.

Toimintaan osallistuvien kävijöiden määrä on kasvanut, myös uusia nuoria on tullut toimintaan runsaasti mukaan. Osalla nuorista on jatkopolun muotoutuminen vahvistunut Akku-ryhmän toiminnan kautta. Myös ohjautuminen Akku-ryhmän toiminnasta eteenpäin, esimerkiksi Nuorten taidetyöpajan muuhun toimintaan on lisääntynyt huomattavasti. Jo ennen kehittämistyötä nuorilla on ollut mahdollisuus vaikuttaa Akku-ryhmän toiminnan sisältöön, mutta nyt siitä on tullut selkeä ja säännöllinen osa ryhmän kehittämistoimintaa. Nämä edellä mainitut toiminnat ovat tukeneet nuorten osallisuutta. Ryhmätoiminnan kautta nuoret ovat löytäneet uusia ihmisiä ja ystäviä elämäänsä.

Vertaisohjaajuuteen on kehittämistyön aikana myös kiinnitetty huomiota ja se on koettu erittäin tärkeäksi osaksi Akku-ryhmän toimintaa. Sitä on tavoitteena jatkossa kehittää vielä näkyvämmäksi osaksi ryhmän toiminnassa. Etsivän nuorisotyöntekijät kokevat ryhmätoiminnan hyväksi työvälineeksi nuorten kanssa työskentelyssä ja ohjaustyöhön on tullut mukaan kaikki etsivän nuorisotyöntekijät mahdollisuuksiensa mukaan. Toisaalta vastuuhjaajan roolia on vahvistettu niin, että nuorille on lähes joka kerralla vastassa sama, tuttu työntekijä. Toiminnan arvostukseen, merkitykseen ja vaikutukseen haluttiin kehittämistyön aikana myös pureutua. Toimintaa ja sen merkitystä jyväskyläläisten nuorten sosiaalisessa vahvistamisessa ja tukemisessa arvostetaan nyt ehkä enemmän. Sen vaikuttavuus näkyy nuorten ohjautumisena toimintaan, tavoit-

tettujen nuorten määrän kasvuna, eri tahojen kiinnostuksen heräämisenä toimintaa kohtaan, monipuolisen yhteistyön lisääntymisenä, mutta myös nuorten ohjautumisena ryhmätoiminnasta eteenpäin.

6.2 Kehittämistyön vaikutukset yhteistyöhön eri yhteistyötahojen kanssa

Vuoden 2017 alussa alkoi yhteistyö muiden avointa ryhmätoimintaa toteuttavien tahojen kanssa. Alussa yhteistyötahoina olivat etsivän nuorisotyön lisäksi Jyväskylän kaupungin aikuissosiaalityön nuorten aikuisten palvelukeskus J-Nappi ja Nuorten taidetyöpajan Starttipaja. Yhteistyön tuloksena syntyi *Steppi – Ensimmäinen askel kohti parempaa toimintakykyä* -toimintakokonaisuus (kuva 13). Steppi oli ryhmäkokonaisuus, joka oli suunnattu 18–29-vuotiaille J-Napin ja Nuorten taidetyöpajan nuorille aikuisille, joiden toimintakyky ei mahdollistanut vielä työpajapajatoimintaan tai muualla toteutettavaan työllisyyttä edistävää toimenpiteeseen osallistumista.

STEPPI

VIIKKO-OHJELMA

J-NAPIN TIISTAIHENGAILUT
tiistaisin klo 13-15

Hengailuhetki, jossa osallistujat päättävät yhteisen tekemisen. Ohjelmassa mm. rentoa pelailua ja hengailua.

STARTTIPAJAN AAMUHENGAILUT
keski- ja torstai-iltoina klo 9-11.30

Aamupuuroa, pelailua ja kädentaitoja. Välillä ohjelmassa myös ulkoilua ja liikkumista.

AKKU-RYHMÄ
keski- ja torstai-iltoina klo 12-15

Yhdessä tekemistä mm. retkien, pelailun ja kädentaitojen parissa ja rentoa rupattelua kahvikupposen äärellä.

MIKÄ ON STEPPI?

- 18-29-vuotiaille J-Napin ja Nuorten Taidetyöpajan nuorille
- toimii ensiaskeleena esim. kohti työpajoja tai kuntouttavaa työtoimintaa
- mielekästä tekemistä päivään ja päivärytmiin kohentamista
- osallistua voi asiakasuunnitelman mukaan 1-4 ryhmään

YHTEYSTIEDOT

J-Napin tiistaihengailut:
Marko Hedman, p.050 436 1814
tai marko.hedman@jkl.fi

Starttipajan aamuhengailut:
Hanna Jylhä-Natri, p. 050 5239550
tai hanna.jylha-natri@jkl.fi

Akku-ryhmä:
Leena Kautto-Koukka,
puh. 0400 523139 tai
leena.kautto-koukka@jkl.fi

Kuva 13. Steppi viikko-ohjelma

Kohderyhmänä olivat nuoret, jotka eivät päässee työpajoille tai muualle kuntouttavaan työtoimintaan tai eivät ole siinä kunnossa, että kykenisivät niihin osallistumaan (syynä esimerkiksi vuorokausirytmien haasteet tai päihde- ja mielenterveysongelmat). Steppi-toiminnan tavoitteena oli toimia ensiaskeleena kohti edellä mainittuja toimintoja. Nuorelle oli mahdollisuus tehdä asiakassuunnitelma, jonka kautta hän osallistuisi eri toimintoihin ja hänellä olisi mahdollisuus saada toimeentulotuen lisäksi bussikortti sekä muita taloudellisia hyötyjä. Haasteena tässä toimintamallissa oli kuitenkin sen yhteensovittaminen etsivän nuorisotyön toimintaperiaatteiden kanssa, jossa toiminta perustuu vapaaehtoisuuteen. Lopulta Akku-ryhmä toimi vain yhtenä toimintamuotona, johon nuorella oli mahdollisuus osallistua, mutta siihen ei nuorta saanut velvoittaa.

Hyvin nopeasti Steppi-toimintaa lähdettiin kehittämään enemmän avointa ryhmätoimintaa tukevaksi toiminnaksi edellä mainittujen hankaluuksien vuoksi. Tavoitteena oli koota viikkokalenteri nuorille, josta heidän olisi helppo löytää Jyväskylässä toteutettavat avoimet toiminnat, joihin ei tarvinnut ennakkoilmoittautua tai sitoutua vaan niihin voisi osallistua aina silloin kuin haluaa. Viikkokalenteri toimisi myös hyvänä työvälineenä nuorten kanssa työskenteleville taholle nuorelle sopivan toiminnan löytämiseen. Viikkokalenterin avulla eri tahot voisivat myös markkinoida omaa toimintaansa. Tässä vaiheessa toimintaan tuli mukaan myös uusia toimijoita ja toimintamuotoja.

Steppi-toimintaa lähdettiin kehittämään yhdessä eri toimijoiden kanssa ja lokakuussa 2017 julkaistiin uudenlainen Steppi-viikkokalenteri (kuva 14). Steppi-viikkokalenterista tuli hyvä työväline Akku-ryhmän toiminnan markkinointiin, joka myös näkyi osanottaja- ja eri yhteistyötahojen yhteydenottomäärien kasvuna. Steppi-viikkokalenteri on osoittautunut erittäin hyväksi toimintamalliksi avoimen ryhmätoiminnan markkinointiin Jyväskylässä. Avointa ryhmätoimintaa tarjoavat tahot ovat hieman muuttuneet matkan varrella, mutta toimintaa kalenterissa on ollut monipuolisesti ja toimintojen kokoaminen yhteen on myös vahvistanut monialaista yhteistyötä.

LOKAKUUN **STEPPI** viikkokalenteri

MAANANTAI	TIISTAI	KESKIVIikko	TORSTAI	PERJANTAI
J-Napin maanantaihengailut klo 12-16 2.10. Elokuva-hetki 9.10. Valokuvaretki Alban rantaan ja yliopistolle 16.10. Geekitköllyä ja Pokemon Go 25.10. Halloweenin valmistelua ja juhlia 30.10. Ei ryhmää Hannikaisenkatu 11-13, vanha lääkäritalo, sisäpiha, alakerta. www.jyvaskyla.fi/nuorten-aikuistenpalvelukeskus	Ilonan olohuone klo 15-18 16-29 v. tytöille ja naisille sekä naisiksi itsensä kokeville. Olohuoneessa voi vaan kahvitella tai osallistua ohjattuun toimintaan. Viitanientie 11-15. www.oiva-ilona.fi 17.10. syysiloma, ei toimintaa	Akku-ryhmä klo 12-15 Etsivän nuorisotyön avoin toiminnallinen ryhmä 15-29-v. nuorille, jotka kaipaavat tekemistä arkeen. Matarankatu 6. www.facebook.com/groups/akkuryhma/ Klubari klo 13-15.30 18-35-v. nuorten aikuisten ryhmä, jossa on mm. liikuntaa, pelejä ja luovaa toimintaa. Rajakatu 41 www.suivimoenkubitalo.fi/wp/ Oivan avoin klo 15-18 Palkien, nuorten miesten sekä miehiksi itsensä kokevien mukavaa yhdessäoloa ja kivaa tekemistä pienessä, turvallisessa ryhmässä. Viitanientie 11-15. www.oiva-ilona.fi 18.10. syysiloma, ei toimintaa. Trombin Kuvataide klo 15.30-18.00 Maalataan akryyleilla ja oljyväreillä. Mahdollisuus myös keraamiikkotöihin. 18-35 vuotiaalle. Matarankatu 6. www.suivimoenkubitalo.fi/wp/hankkeet/reaktori/	Könkkölän avoin 12. & 26.9. klo 10-14 Luonnonläheistä toimintaa Könkkölässä, Köhniönjärven rannalla. Pelailua, kalastusta ja ulkailua Könkkölän poluilla. Vesangantie 57. www.facebook.com/konkkolajkl/ Akku-ryhmä klo 12-15 Matarankatu 6. www.facebook.com/groups/akkuryhma/ Trombin Street basket klo 15.30-17 Heittely, kikkailua ja pientä matsia. Matarankatu 6. www.suivimoenkubitalo.fi/wp/hankkeet/reaktori/	Trombin musaryhmä klo 10-12 Kuunnellaan kävijöiden toiveita ja jutellaan hyvästä musasta. Rajakatu 41. www.suivimoenkubitalo.fi/wp/hankkeet/reaktori/ Oivan pelilähtöinen klo 12-15 16-29 v. pojille, nuorille miehille sekä miehiksi itsensä kokeville. Paljon positiivista puhetta pelaamisesta. 20.10. syysiloma, ei toimintaa. Oivan ja Ilonan yhteinen peli-ilta 6.10. klo 12-18 Viitanientie 11-15. www.oiva-ilona.fi

Kuva 14. Steppi viikkokalenteri

Steppi-toiminnan aloittamisen yhteydessä yhteistyö Nuorten taidetyöpajan Starttipajan kanssa alkoi. Starttipaja on kahtena päivänä viikossa toteutettava Nuorten taidetyöpajan työpajatoimintaa, johon nuori sitoutuu, joko kuntouttavan työtoiminnan sopimuksella tai pajasopimuksella silloin, kun hänen status ei ole työtön työnhakija. Kyseessä on matalan kynnyksen paja, jossa tavoitteena on monipuolisen toiminnan kautta omien voimavarojen tunnistaminen ja vahvistaminen, arjen- ja sosiaalisten taitojen tukeminen ja vahvistaminen sekä elämänhallintataitojen ja toimintakyvyn vahvistaminen. Toiminta on sisällöllisesti hyvin saman tyyppistä kuin Akku-ryhmässä, mutta toimintaan sitoudutaan sopimuksella (Nuorten taidetyöpaja 2019.)

Aluksi yhteistyötä tehtiin Steppi-toiminnan yhteydessä, mutta syksyllä 2016 alkoivat säännölliset Akku-ryhmän ja Starttipajan yhteiset toimintakerrat. Tavoitteena oli tutustuttaa Akku-ryhmän nuoria Starttipajan toimintaan, joka voisi olla luonteva jatkopolku osalle Akku-ryhmässä käyvistä nuorista. Nuorille, jotka halusivat ottaa niin sanotun seuraavan askeleen eli sitoutua johonkin säännölliseen toimintaan. Toisaalta tavoitteena oli myös tutustuttaa Starttipajan nuoria

Akku-ryhmän toimintaan, koska heillä olisi kahtena päivänä toteutuvan työpa-jatoiminnan lisäksi mahdollisuus osallistua vielä Akku-ryhmän toimintaan, lisä-ten näin toimintapäiviä viikkoon.

Yhteistyö jatkui kesään 2017 asti, jonka jälkeen Starttipajan toiminta oli tauolla syksyn 2017 ajan. Yhteiset, säännölliset toimintakerrat jatkuivat helmikuussa 2018, kun Starttipajan toiminta taas jatkui. Yhteistä toimintaa pyrittiin järjestämään ainakin kerran kuukaudessa, jonka lisäksi Akku-ryhmä ja Starttipaja kävivät yhdessä Nuotta-valmennuksessa. Yhteistyö jatkuu edelleen ja se on koettu erittäin hyväksi yhteistyömuodoksi. Akku-ryhmän nuoria on ohjautunut Starttipajalle, mutta myös sieltä on ohjautunut nuoria Akku-ryhmän toimintaan.

6.3 Mitä Akku-ryhmän toiminta merkitsee ryhmän toimintaan osallistuville nuorille?

Aivoriihen ja kyselyiden kautta nuorilta kysyttiin myös Akku-ryhmän merkityksestä heidän elämässään (kuva 15). Nuorten kanssa käytyjen keskusteluiden kautta saatiin myös arvokasta tietoa tähän liittyen. Kehittämistyön aikana kerätyistä kehittämisaineistosta poimittiin ne asiat, jotka kerta toisensa jälkeen nousivat vastauksissa esille liittyen toiminnan merkittävyyteen nuoren elämässä. Useassa vastauksessa esille tuli muiden nuorten kohtaaminen ja uusiin ihmisiin tutustuminen ryhmätoiminnan kautta. Pieni kynnyksellinen toimintaan osallistumiseen koettiin myös tärkeäksi, toimintaan ei tarvitse sitoutua vaan siihen voi osallistua aina, kun haluaa tai jaksaa. Akku-ryhmän toiminta koettiin mielekkääksi ja monipuoliseksi sekä mahdollisuus vaikuttaa toiminnan sisältöön tärkeäksi. Mahdollisuus kokea erilaisia asioita nousi vastauksissa esille, kuten myös ryhmän hyvä, rento ja mukava ilmapiiri. Nuoret kokivat myös, että ryhmässä sai olla juuri sellainen kuin on. Ohjaajat koettiin mukaviksi ja osaaviksi ja heiltä sai myös tarvittaessa apua omiin asioihin liittyen. Akku-ryhmässä oli hyvä harjoitella, vahvistaa ja ylläpitää sosiaalisia taitoja. Osalle vastaajista Akku-ryhmä oli syy lähteä kotoa edes kerran tai kaksi viikossa. Akku-ryhmä koettiin paikaksi, jossa sai muutakin ajateltavaa, kuin omaan arkeen liittyviä asioita ja ryhmän toiminta antoi osalle vastaajista myös hyvää mieltä. Ilmainen lounas sai myös kiitosta.

AKKU-RYHMÄN MERKITYS NUOREN ELÄMÄSSÄ

Miksi nuori käy Akku-ryhmässä?	Mitä Akku-ryhmä nuorelle antaa?
- Näkee ja tutustuu muihin nuoriin - Pieni kynnys toimintaan osallistumiseen - Mielekästä tekemistä arkeen - Monipuolinen ohjelma - Pääsee vaikuttamaan ohjelmaan - Pääsee kokeilemaan erilaisia asioita - Hyvä ilmapiiri - Hyvät ohjaajat - Sosiaalisten taitojen vahvistaminen ja ylläpito - Tulee lähdettyä kotoa - Etsivän nuorisotyön palvelut toiminnan yhteydessä - Ilmainen lounas	- Uusia kokemuksia - Sosiaalisia kontakteja ja – tilanteita sekä sosiaalisten taitojen ylläpitämistä - Tekemistä arkeen ja uusia ystäviä ryhmän kautta - Mahdollisuus olla oma itsensä ryhmässä - nuoren hyväksyminen ryhmässä sellaisena kuin hän on - Akku-ryhmässä käynti on syy jatkaa eteenpäin - Akku-ryhmä on paikka, jossa saa muutakin ajateltavaa kuin omaan arkeen liittyviä asioita. - Hyvän mielen saaminen ryhmästä - Konkreettista apua käytännön asioissa

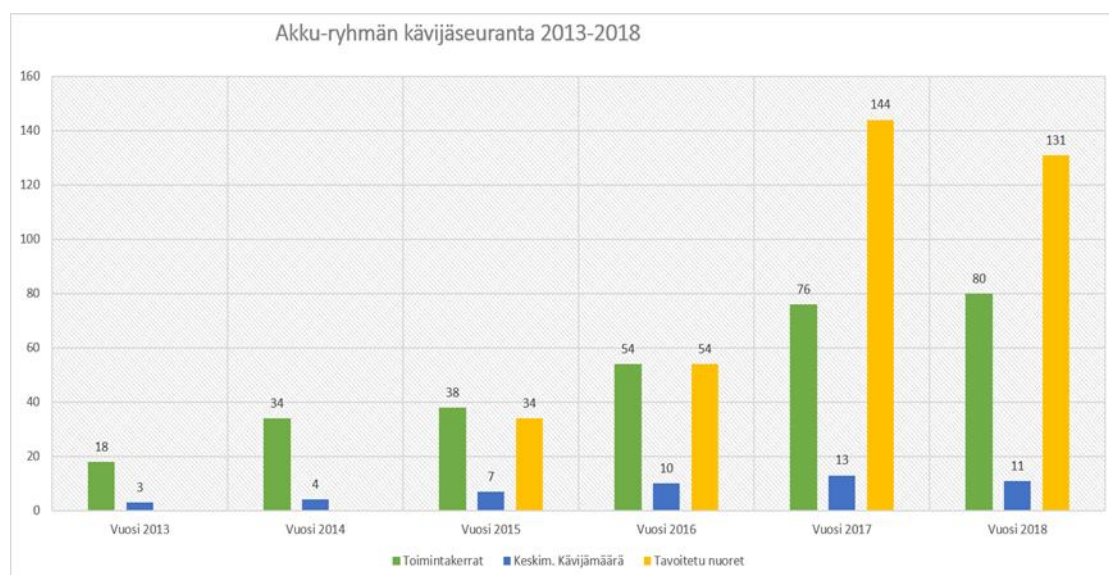
Kuva 15. Akku-ryhmän merkitys nuoren elämässä

Nuorten vastausten lisäksi syksyllä 2018 Akku-ryhmän apuohjaajana aloittanut pitkäaikainen Akku-ryhmän kävijänuori pohti omaa toimijuuttaan osana ryhmän toimintaa. Hän koki, että apuohjaajana toimiminen antoi hänelle itsetuottamusta siihen, että hän pystyi toimimaan ohjaajan roolissa osana ryhmätoimintaa. Myös hakeutuminen johonkin koulutukseen, missä näistä taidoista voisi olla hyötyä, voisi ainakin ajatuksen tasolla olla mahdollista ohjaajakokemuksen myötä.

Parasta apuohjaajana toimimisessa oli ryhmäläisten kanssa oleminen. Vaikka kaikki ryhmäläiset olivatkin omanlaisiaan persoonia, niin hän koki, että yhteinen sävel löytyi ohjattavien kanssa helposti. Haastavinta ohjaamisessa oli toiminnan keksiminen nopeasti ryhmälle. Apuohjaajana etsivän nuorisotyöntekijöiden kanssa työskentelyn hän koki kaikin puolin sujuvaksi ja haastavista tilanteista päästiin aina ongelmitta eteenpäin. Mahdollisuuden toimia Akku-ryhmän apuohjaajana hän koki mahtavaksi mahdollisuudeksi päästä kokeilemaan ohjaamistyötä. Päätesanoina hän totesi: ”*Tällaisia matalan kynnyksen ryhmiä tarvitaan aina, täällä työskennelleenä ja itsekin joskus muutenkin Akussa käyneenä, voin todeta, että kysyntää tällaisille ryhmille on aivan valtavasti*”.

6.4 Toiminnan markkinointi ja nuorten ohjautuminen palveluun

Akku-ryhmän toiminnan markkinointi oli alkuvuosina vielä hyvin pienimuotoista. Ensimmäisinä vuosina se oli kohdistettu suurimmaksi osaksi vain Nuorten taidetyöpajan nuorille, jotka olivat putoamassa tai pudonneet työpajatoiminnasta pois eli heidän työpajajaksonsa oli päättymässä tai päättynyt. Toiminnan kohderyhmä ja toiminnan markkinointi kasvoivat seuraavien vuosien aikana hiljalleen, mutta selkeä kävijämäärän kasvu tapahtui vasta vuonna 2015, jolloin keskimääräinen kävijämäärä lähes tuplaantui, jolloin myös panostaminen markkinointiin oli vahvistunut. Kävijämäärien osalta dokumentteja löytyy vasta vuodelta 2013, jota aiemmista kävijämääristä ei löydy tietoa. Vuodesta 2013 lähtien kävijämääriä on seurattu säännöllisesti. Tietoja tavoitetuista nuorista eli kävijäseuranta, osallistumista eri nuorten osalta on alettu keräämään vasta vuonna 2015. Kävijämäärät ovat nousseet vuosi vuodelta (kuva 14), kuten myös tavoitetut nuoret. Vuonna 2018 kävijämäärissä on hienoista laskua, joka johtunee nuorten aktiivisemmasta ohjautumisesta Akku-ryhmän toiminnasta eteenpäin, Starttipajalle ja Nuorten taidetyöpajan sekä muiden toimijoiden toimintaan.

Kuva 16. Akku-ryhmän kävijämäärät 2013-2018

Syksyllä 2015 toiminnan markkinointiin alettiin panostaa enemmän. Mainosmateriaalia alettiin uudistaa ja markkinointia kohdennettiin myös sosiaaliseen mediaan. Facebook-yhteisöpalveluun perustettiin Akku-ryhmälle oma ryhmä, jossa markkinoitiin sen toimintaa ja jonka kautta nuorilla oli mahdollisuus olla yhteydessä etsivän nuorisotyöntekijöihin tai muihin Akku-ryhmässä käyviin

nuoriin. Markkinoinnin lisääminen näkyi kävijämäärän kasvuna ja kiinnostuksen kasvamisena Akku-ryhmän toimintaa kohtaan. Akku-ryhmän mainonta (kuva 15) on muuttunut toiminnan kehittämisen mukana, ulkoasuun ja selkeyteen on pyritty panostamaan vuosien saatossa yhä enemmän.

Kuva 17. Akku-ryhmän mainonta 2015-2018

Syksyllä 2016 kehittämistyön ohella markkinointityöhön edelleen panostettiin ja sitä kehitettiin. Jo saman syksyn aikana tämä alkoi tuottaa tulosta ja ryhmään tuli lähes viikoittain uusia tutustujia, joista osa myös kiinnittyi ryhmään. Oli myös ilo huomata, kuinka ohjauksia ryhmätoimintaan alkoi tulla useamalta yhteistyötaholta, kuten esimerkiksi mielenterveys- ja TE-palveluista sekä toisen asteen koulutuksesta. Ennen ohjauksia ja yhteydenottoja oli tullut lähinnä työpajalta ja etsivästä nuorisotyöstä. Tämä markkinointi niin sosiaalisessa mediassa kuin eri yhteistyöverkostoissa näkyi positiivisesti myös keväällä 2017. Akku-ryhmän toimintaan osallistuvien määrä oli kasvanut huomattavasti ja tammikuussa 2017 oli ryhmätoimintaan osallistunut muutamalla kerralla jopa 16 nuorta. Tutustujia kävi lähes jokaisella kerralla, kuten myös uusia osallistujia liittyi ryhmätoimintaan. Uusien ryhmäläisten kiinnittyminen toimintaan oli myös parantunut, joka näkyi siinä, että he osallistuivat ensimmäisen kerran jälkeen uudestaan toimintaan.

7 POHDINTA

7.1 Kehittämistyön arviointi

Arvioinnin tulisi olla keskeinen ja luonnollinen osa kehittämistä sekä toteutua koko kehittämistyön ajan. Sen kautta voidaan tarkastella onnistumisia ja haasteita, nähdä asioita mitkä toimivat ja mitkä vielä tarvitsevat kehittämistä. Arvioinnin lähtökohtana ovat kehittämistyön tarpeet ja niiden pohjalta johdetut kehittämisen tavoitteet. Arvioinnissa on tärkeää havainnoida seuraavia asioita: Vastaako kehitettävä asia tarpeisiin, jotka on tunnistettu? Saavutettiinkö tavoitteet, jotka kehittämiselle oli asetettu? Onko ratkaisu, joka on kehitetty toimiva ja toteutettavissa? Saiko kehitetty asia aikaan muutosta, millaista? (Pohjola ym. 2014, 22–23.) Akku-ryhmän kehittämistyössä jatkuva arviointi oli tärkeässä roolissa, jonka kautta kehittämisen tarpeita ja toteutettavia asioita pystyttiin tarkentamaan ja tarvittaessa myös muuttamaan, jos havaittiin niiden tarvitsevan jatkokehittämistä. Merkittävässä roolissa oli myös kehittämistyöhön käytetty aika, joka oli suhteellisen pitkä, jolloin arviointiin sekä tulosten kriittiseen tarkasteluun oli hyvin aikaa.

Kehittämistyön tavoitteena oli kehittää nuorten tarpeisiin ja toiveisiin pohjautuva ja paremmin heidän tarpeita vastaava palvelumalli. Tarkastellessani nyt Akku-ryhmän toimintaa, koen, että tässä tavoitteessa on onnistuttu. Kehittämistyön kautta kerätyn kehittämistiedon avulla on saatu tarvittavaa tietoa niin toiminnan sisällön kuin rakenteiden kehittämiseen. Toimintaa on kehitetty nuorten toiveiden pohjalta ja tarpeen vaatiessa palautteen sekä havaintojen pohjalta myös uskallettu muuttaa. Kehittämistyö ei ole ollut päälle liimattua toimintaa vaan nuoria ja yhteistyötahoja on haluttu oikeasti kuunnella, pyrkiä kehittämään toimintaa asiakaslähtöisesti.

Nuoret kokevat ryhmätoiminnan tärkeäksi ja merkitykselliseksi heidän elämässään. Ryhmätoiminta myös auttaa, tukee ja antaa heille erilaisia asioita. Ryhmätoiminnan kautta nuoret ovat saaneet suuntaa elämälleen tai se on kannatellut heitä, pitänyt kiinni elämän ja arjen syrjässä. Ryhmätoiminnan sisältö on koettu mieleiseksi ja siihen vaikuttamisen mahdollisuus tärkeäksi. Se, että kuunnellaan ja kohdataan sekä on paikka, minne voit tulla juuri sellaisena kuin on, on koettu merkittäväksi.

Kehittämistyön toisena tavoitteena oli kiinnittää ryhmämuotoinen toiminta vielä selkeämmin osaksi Jyväskylän etsivää nuorisotyötä ja vahvistaa sen merkitystä, arvostusta sekä tarpeellisuutta osana toimintaa. Koen, että myös tässä tavoitteessa on onnistuttu. Toiminnan arvostus niin etsivän nuorisotyöntekijöiden keskuudessa kuin muiden yhteistyötahojen osalta on kasvanut. Sen merkitys yhtenä sosiaalisen vahvistamisen työmuotona on vahvistunut ja myös konkreettisesti näkynyt nuorten toimintakyvyn vahvistumisena sekä aktiivisuuden lisääntymisenä.

7.2 Akku-ryhmän toiminta nyt ja mitä se voisi olla tulevaisuudessa

Akku-ryhmän toimintaperiaatteet ovat tänäkin päivänä samat, se on toiminnallista ja avointa 15–29-vuotiaille suunnattua ryhmätoimintaa. Toimintaan osallistumiseen ei tarvitse mitään statusta, eikä sopimusta. Ryhmätoimintaan ei ole ennakkoilmoittautumista vaan siihen voi osallistua omien voimavarojen mukaan, silloin kuin haluaa. Akku-ryhmä kokoontuu pientä kesä- ja joulutaukoa lukuun ottamatta ympäri vuoden ja toimintaan voi lähteä mukaan milloin vain. Ryhmän toimintaan osallistuvalla nuorella ei tarvitse olla etsivän nuorisotyön asiakkuutta entuudestaan ja ryhmässä käyminen voi olla hänen ainoa tarve sille. Ryhmä kokoontuu kaksi kertaa viikossa Nuorten taidetyöpajalla, klo 12–15 välisenä aikana. Osallistujamäärät vaihtelevat eri ryhmäkertojen osalta noin viiden ja kahdenkymmenen välillä, mutta keskimääräinen osallistujamäärä oli esimerkiksi vuonna 2018 yksitoista nuorta.

Ohjelma rakentuu nuorten toiveiden pohjalta. Akku-ryhmän ohjaajina toimivat edelleen Nuorten taidetyöpajan etsivän nuorisotyöntekijät, mutta nykyisin myös muut Jyväskylän etsivän nuorisotyöntekijät osallistuvat ryhmän ohjaamiseen omien mahdollisuuksien mukaan. Akku-ryhmä kokoontuu keskiviikkoisin ja torstaisin. Keskiviikot ovat ”pajapäiviä”, jolloin ollaan fyysisesti Nuorten taidetyöpajan tiloissa. Ohjelmassa on muuan muassa kädentaitoja, pelailua, ruuanlaittoa ja vierailijoita. Torstait ovat ”retkipäiviä”, jolloin ohjelmassa on esimerkiksi tutustumiskäyntejä, liikuntaa ja retkiä luontoon sekä kulttuurikohteisiin. Vakiintuneina toimintoina ovat myös kerran kuukaudessa toteutettavat jokeri-torstai, jolloin luvassa on yllätysohjelmaa sekä kevättalvella 2019 aloitettu

pelitorstai, joka vietetään pelailun merkeissä. Näiden lisäksi kaksi kertaa vuodessa toteutetaan Nuotta-valmennus yhdessä Nuorten taidetyöpajan Starttipajan nuorten kanssa.

Akku-ryhmän toiminnan tavoitteena on tarjota toimintaympäristö niille nuorille, joiden kunto/elämäntilanne ei riitä vielä sitoutumaan työpajatoimintaan, kuntouttavaan työtoimintaan, työkokeiluun tai muuhun aktivoivaan toimenpiteeseen. Tavoitteena on myös tarjota nuorille paikka, minne voi tulla elämäntilanteesta riippumattomista syistä ja juuri sellaisena kuin on. Toiminnan ja nuoren kohtaamisen kautta tavoitteena on tukea nuoren arkielämän taitoja, auttaa nuorta tulevaisuuden suunnittelussa ja arjenhallinnassa sekä ohjata tarvittavien palveluiden piiriin. Tavoitteena on myös vahvistaa nuoren sosiaalisia taitoja sekä vuorovaikutussuhteita sekä tuoda positiivisia kokemuksia arkeen. Osa nuorista ei kaipaa etsivän nuorisotyön yksilöohjausta vaan ryhmämuotoisen toiminnan kautta he kokevat pääsevänsä vahvistamaan sosiaali- ja vuorovaikutustaitoja. He voivat myös löytää kaipaamiaan uusia ihmisiä elämään ja kokevat kuuluvansa johonkin yhteisöön. Akku-ryhmä tarjoaa yhteisön, joka on psykososiaalinen tuki, mahdollistaa yhteenkuuluvuuden, osallisuuden ja yhteisöllisyyden tunteita ja vahvistaa sosiaalisia valmiuksia tarjoamalla vuorovaikutussuhteita ryhmässä (Kautto-Koukka & Kolehmainen 2017, 89).

Akku-ryhmän toimintaa toteutetaan kehittävällä työotteella. Etsivän nuorisotyöntekijät kokoontuvat kuukausittain suunnittelemaan tulevaa ohjelmaa, jonka sisältö rakennetaan nuorten toiveiden pohjalta. Nuorilta kerätään kaksi kertaa vuodessa palautetta ja kehittämisideoita Akku-ryhmän toimintaan liittyen, mutta ideoita sekä palautetta kysellään myös säännöllisesti toiminnan lomassa. Yksi etsivän nuorisotyöntekijä toimii Akku-ryhmän vastuuhjaajana, joka vastaa tiedotuksesta ja markkinoinnista, toiminnan suunnittelusta yhdessä muiden kanssa sekä on lähes aina mukana ryhmätoiminnassa. Hänen työajastaan on osa kohdistettu ryhmämuotoisen toiminnan toteuttamiseen.

Syksyllä 2018 Akku-ryhmän apuohjaajaksi saatiin pitkäaikainen Akku-ryhmän kävijänuori. Vaikka vertaisohjaajuus on ollut merkittävä osa Akku-ryhmän toimintaa jo alkuvuosilta saakka, avautui nyt mahdollisuus aivan uudenlaiseen toiminnan kehittämiseen. Sama nuori jatkoi myös kevään 2019 apuohjaajan

roolissa. Kokemukset apuohjaajan mukana olosta ovat olleet erittäin positiiviset ja toimintaan osallistuvat nuoret ovat kokeneet sen hyvin tärkeäksi. Myös apuohjaaja-nuori on kokenut roolinsa ja työtehtävänsä erittäin mielekkääksi. Tulevaisuudessa tätä työmuotoa on tavoitteena kehittää ja juurruttaa osaksi Akku-ryhmän toimintaa niin, että ryhmätoiminnassa mukana olevalla nuorella on mahdollisuus siirtyä ryhmäläisen roolista vertaistukea tarjoavaan apuohjaajan rooliin.

Yhteinen Steppi-toiminta, joka alkoi tammikuussa 2017 jatkuu edelleen. Akku-ryhmä ja muut Jyväskylässä avointa ryhmätoimintaa toteuttavat tahot julkaisevat kuukausittain yhteisen Steppi-viikkokalenterin. Tällä hetkellä toiminnassa on mukana Trombi, Nuoren Katutaso, KatuSaapas ja Nuorten taidetyöpaja. Steppi-toiminnan tavoitteena on tehdä yhteistyötä eri toimijoiden välillä ja koota avoimet ryhmätoiminnat yhteen niin, että nuoren on ne helpompi löytää ne.

7.3 Toiminta muuttui, mutta niin myös asenteet sitä kohtaan

Etsivä nuorisotyö asettuu joustavasti ehkäisevän ja korjaavan työn välimaastoon, ja liikkuu sosiaalityön rajapinnalla (Kautto-Koukka & Kolehmainen 2017, 3). Akku-ryhmän toiminta soveltuisi hyvin sosiaalisen kuntoutuksen viitekehykseen, mutta sosiaalityön ja nuorisotyön toiminta nähdään edelleen kahtena eri työmuotona. Tämän vuoksi Akku-ryhmän toiminta on sosiaalista vahvistamista, vaikka vastaakin osittain sosiaalisen kuntoutuksen tarpeeseen Jyväskylässä.

Alussa tavoitteena oli vastata sosiaalisen kuntoutuksen tarpeeseen Jyväskylässä ja ajatuksena oli kehittää toimintakeskustyyppistä avointa toimintaa, johon nuori voisi päivittäin osallistua. Kehittämistyön aikana tavoitteet kuitenkin tarkentuivat ja kehittämistyön rakenne sekä päämäärä selkiytyivät. Kehittämistyössä keskityttiin etsivän nuorisotyön ryhmämuotoisen toiminnan kehittämiseen ja sen merkittävyyden ja tarpeellisuuden todentamiseen eikä uuden toimintamuodon muodostamiseen, jossa vaarana olisi ollut toiminnan siirtyminen muun kuin etsivän nuorisotyön alaisuuteen sen työnkuvan luonteen vuoksi.

Kehittämistyön johdosta kävijämäärät ovat kasvaneet, myös uusien kävijöiden osalta. Nuoret ohjautuvat yhä paremmin ryhmätoimintaan ja myös useampi taho ohjaa asiakkaitaan Akku-ryhmän toimintaan. Osalla nuorista jatkopulun muotoutuminen Akku-ryhmän toiminnan kautta on vahvistunut ja selkiytynyt, esimerkiksi ohjautuminen työpajan muuhun toimintaan on lisääntynyt huomattavasti kehittämistyön aikana ja sen jälkeen. Osa nuorista on löytänyt myös uusia ystäviä ryhmätoiminnan kautta tai jopa parisuhteen. Toiminta on alkanut kiinnostaa yhteistyötahoja enemmän ja yhteydenottoja sekä yhteistyöpyyntöjä on tullut, jotka ovat tuottaneet useita hyviä yhteistyömuotoja, kuten Steppi-ryhmän toiminnan ja yhteistyön Nuorten taidetyöpajan Starttipajan kanssa. Tämän lisäksi myös eri tutkimustahot ja opiskelijat ovat olleet kiinnostuneita ryhmän toiminnasta. Kehittämistyön tuloksena etsivän nuorisotyöntekijöiden kiinnostus ryhmätoimintaa kohtaan on lisääntynyt ja kaikki etsivän nuorisotyöntekijät ovat alkaneet ottaa vastuuta ryhmän toiminnasta mahdollisuuksiensa mukaan.

Kehittämistyön tuloksen Akku-ryhmän toiminnasta on tullut merkittävä osa Jyväskylän etsivää nuorisotyötä. Sen merkitys osana nuorten sosiaalisen vahvistamisen palveluita on vahvistunut ja toiminta koetaan hyvin tärkeäksi niin etsivän nuorisotyön kuin yhteistyötahojen osalta. Toiminnan vaikuttavuus näkyy esimerkiksi nuorten jatkokolkujen, sosiaalisten taitojen ja hyvinvoinnin vahvistumisena Akku-ryhmän toiminnan kautta. Etsivän nuorisotyöntekijät kokevat toiminnan myös tärkeäksi työvälineeksi nuoren kohtaamisessa. Aina asioita ei tarvitse lähestyä ongelmakeskeisesti vaan mielekkään toiminnan lomassa ja vertaistukea hyödyntämällä asiat saattavat nytkähtää eteenpäin huomattavasti nopeammin kuin yksilöohjauksen kautta. Koen, että kehittämistyö oli onnistunut, itse toiminta muuttui, mutta niin myös asenteet sitä kohtaan etsivän nuorisotyöntekijöiden sekä yhteistyötahojen keskuudessa. Voidaanko viimein puhua ryhmämuotoisesta toiminnasta yhtenä tärkeänä etsivän nuorisotyön työmuotona yksilötyön rinnalla?

LÄHTEET

Aalto-Kallio, M., Englund, K., Heikkinen, H., Koivisto, J., Korhonen, S., Lyytikäinen, M., Peränen, N., Pitkänen, N., Pohjola, P. & Virtanen, K. 2014. Kohti avointa kehittämistä –Matkaoppaana Innokylä. Terveiden ja hyvinvoinnin laitos. Opas 38. Helsinki: Terveiden ja hyvinvoinninlaitos.

Etsivä nuorisotyö 2009. Jyväskylän kaupunki. Raportti etsivän työn hankkeesta ajalta 15.9.2008–31.10.2009.

Etsivä nuorisotyö 2011. Jyväskylän kaupunki. Raportti Etsivän työn hankkeesta 2010 Jyväskylän nuorten taidetyöpajalla.

Etsivä nuorisotyö 2012. Jyväskylän kaupunki. Jyväskylän Nuorten Taidetyöpa-
jan etsivän työparitoiminnan selvitys vuodelta 2011.

Etsivä nuorisotyö 2015. Jyväskylän kaupunki. Toimintakertomus 2015. Nuorten Taidetyöpaja & Nuorisopalvelut.

Etsivä nuorisotyö 2019. Jyväskylän kaupunki. WWW-dokumentti. Saatavissa: <https://www.jyvaskyla.fi/kulttuuri-ja-vapaa-aika/nuoriso/neuvonta-ja-tuki/etsiva-nuorisotyoyhteistyokumppaneille> [viitattu 23.2.2019].

Grönfors, M. 2001. Havaintojen teko aineiston keräämisen menetelmänä. Teoksessa J. Aaltola & R. Valli (toim.) Ikkunoita tutkimusmetodeihin 2. Näkökulmia aloittelevalle tutkijalle tutkimukseen teoreettisiin lähtökohtiin ja analyysimenetelmiin. Jyväskylä: PS-kustannus, 134–135.

Hirsjärvi, S., Remes, P. & Sajavaara, P. 2009. Tutki ja kirjoita. 15. painos. Helsinki: Tammi.

Hämäläinen, J. 1999. Johdatus sosiaalipedagogiikkaan. Opetusjulkaisuja 1/1999. Kuopio: Kuopion yliopisto.

Hämäläinen, J. & Kurki, L. 1997. Sosiaalipedagogiikka. Porvoo: WSOY.

Innokylä 2019. Aivoriihi. WWW-dokumentti. Saatavissa: <https://www.innokyla.fi/web/malli109565> [viitattu 2.2.2019].

Kaartinen-Koutaniemi, J. 2012. Etsivässä työssä. Helsinki: LK-kirjat.

Kautto-Koukka, L. & Kolehmainen, M. 2017. Näkyväksi tulevia nuoria. Etsivän nuorisotyön Akku-ryhmätoiminta mielen hyvinvoinnin tukena ja ehkäisevän päihdetyön toimintamallina. Teoksessa Sosiaalipedagoginen aikakauskirja, vuosikirja 2017. WWW-dokumentti. Saatavissa: <https://journal.fi/sosiaalipedagogiikka/article/view/63509/30615> [viitattu 23.3.2019].

Lundbom, P. & Herranen, J. 2011. Sosiaalisen vahvistamisen ajankohtaisuus. Teoksessa Lundbom & Herranen (toim.) Sosiaalinen vahvistaminen kokemuksina ja käytänteinä. Sarja C. Oppimateriaaleja 24, 2011. Helsinki: Humanistinen ammattikorkeakoulu, 4–12.

Mehtonen, T. 2011. Sosiaalisen vahvistamisen osaaminen. Teoksessa Lundbom & Herranen (toim.) Sosiaalinen vahvistaminen kokemuksina ja käytänteinä. Sarja C. Oppimateriaaleja 24, 2011. Helsinki: Humanistinen ammattikorkeakoulu, 13–29.

Nivala, E. 2008. Kansalaiskasvatus globaalin ajan hyvinvointiyhteiskunnassa. Kansalaiskasvatuksen sosiaalipedagoginen teoriakehys. Snellman-instituutin A-sarja, 2008. Kuopio: Snellman-instituutti.

Nivala, E. & Ryytänen, S. 2019. Sosiaalipedagogiikka. Kohti inhimillisempää yhteiskuntaa. Helsinki: Gaudeamus Oy.

Nuorisolaki 21.12.2016/1285.

Nuorisolaki 27.01.2006/72.

Nuorten taidetyöpaja 2019. Jyväskylän kaupunki. Mikä on Starttipaja.

Nuotta-valmennus 2019. Suomen nuorisokeskukset. WWW-dokumentti. Saatavissa: <http://www.snk.fi/nuorisokeskustoiminta/nuotta-valmennus/> [viitattu 23.2.2019].

Nuorten aikuisten palvelukeskus 2019. Jyväskylän kaupunki. WWW-dokumentti. Saatavissa: <https://www.jyvaskyla.fi/sosiaali-ja-terveyspalvelut/aikuis-ten-sosiaalipalvelut/sosiaalityo-ja-sosiaaliohjaus/nuorten> [viitattu 1.5.2019].

Vilka, H. 2015. Tutki ja kehitä. 4. painos. Jyväskylä: PS-kustannus.

AKKU-RYHMÄN KEHITTÄMISSUUNNITELMA syksy 2016

Perinteisen yksilöohjauksen lisäksi Nuorten taidetyöpajan etsivän nuorisotyön tekijät ohjaavat kaksi kertaa viikossa Akku-ryhmä -nimistä toiminnallista ryhmää, joka on tarkoitettu Jyväskylän alueen etsivän nuorisotyön asiakkaille ja kaikille muille toiminnasta kiinnostuneille 15–29-vuotiaille nuorille.

Akku-ryhmä on helposti saavutettavaa toimintaa, jossa ei tarvita mitään statusta tai sopimusta, millä ryhmään pääsee osallistumaan. Toimintaan ei tarvitse sitoutua ja se on maksutonta. Sitoutumattomuus jättää myös varan huonoille päiville, jolloin nuori ei jaksakaan toimintaan osallistua. Monelle ryhmässä käyvälle nuorelle Akku-ryhmä on viikon kohokohta, jossa pääsee toteuttamaan monipuolista toimintaa, tapaamaan muita nuoria sekä vahvistamaan omia sosiaalisia taitoja.

Akku-ryhmän toiminnan tavoitteena on tarjota nuorille paikka, minne voi tulla juuri sellaisena kuin on. Tavoitteena on tukea nuoren arkielämän taitoja, auttaa nuorta tulevaisuuden suunnittelussa ja arjenhallinnassa sekä ohjata tarvittavien palveluiden piiriin. Sen lisäksi ryhmätoiminnan kautta pyritään vahvistamaan nuoren sosiaalisia taitoja sekä vuorovaikutussuhteita sekä tuomaan positiivisia kokemuksia arkeen. Akku-ryhmän toiminta pohjaa vahvasti sosiaalisen vahvistamisen kontekstiin.

Nuorten sosiaalinen vahvistaminen määritellään nuorisolain 1§:n tavoitteessa seuraavasti: *Nuorisolain tarkoituksena on tukea nuorten kasvua ja itsenäistymistä, edistää nuorten aktiivista kansalaisuutta ja nuorten sosiaalista vahvistamista sekä parantaa nuorten kasvu- ja elinoloja.* Nuorisolain 2 §:n määritelmässä sosiaalisella vahvistamisella tarkoitetaan *nuorille suunnattuja toimenpiteitä, jotka parantavat elämänhallintaa ja ehkäisevät syrjäytymistä* (Nuorisolaki 2006).

Akku-ryhmän kehittämistyö

Syksystä 2015 alkaen Akku-ryhmän toimintaan osallistuvien nuorien määrä alkoi tasaisesti kasvamaan ja myös eri yhteistyötahot alkoivat ohjaamaan yhä aktiivisemmin nuoria toimintaan. Keskusteluissa muiden etsivän työn ohjaajien kanssa heräsi ajatus kehittää ja laajentaa toimintaa ja myös ryhmäläiset olivat sitä toivoneet. Akku-ryhmän toimintaa oli tarkoitus laajentaa useampana päivänä toteutettavaksi ja monipuolisempia ohjelmaa tarjoavaksi palveluksi.

Kuntoutussäätiö on laatinut vuonna 2014 selvityksen nuorten sosiaalisesta kuntoutuksesta. Sen tavoitteena oli avata sosiaalinen kuntoutus käsitteenä ja käytänteenä sekä laatia ehdotuksia sen sisällölliselle kehittämiselle. Yhtenä osiona selvityksessä oli myös nuorille suunnatut sosiaalisen kuntoutuksen palvelut Jyväskylässä.

- *Tulevaisuudessa sosiaalityön ja etsivän nuorisotyön yhteistyötä pitää tiivistää siten, että kohdatessaan nuoria ja tunnistaessaan elämänhallinnan ongelmia, he ohjaavat näitä nuoria sosiaalityöhön. Yhteistyötä pitäisi myös tiivistää järjestämällä yhdessä ryhmätoimintaa ja muita nuorten tarvitsemia palveluita.* (Tuusa & Ala-Kauhaluoma 2014, 31–32.)

Vastuuohjaaja Leena Kautto-Koukka opiskelee Mikkelin Ammattikorkeakoulussa järjestö- ja nuorisotyön YAMK-tutkintoa ja tekee Akku-ryhmän toiminnasta opinnäytetyötä. Opinnäytetyön aiheena on Akku-ryhmän toiminnan kehittäminen ja sen tavoitteena on kehittää etsivän työn ryhmämuotoista Akku-ryhmän toimintaa osana nuorten sosiaalista vahvistamista Jyväskylässä.

Kehittämistyö käynnistyi nuorten kuulemisella, joka toteutettiin Akku-ryhmän nuorten kanssa Nuotta-valmennuksessa Virroilla 11.4.2016. Tämän jälkeen sama Aivorihi pidettiin kaikille Jyväskylän etsivän nuorisotyön ohjaajille yhteisen kehittämispäivän yhteydessä 19.4.2016. Toukokuussa tämän aineiston pohjalta tehtiin koonti, jota lähdettiin jatkojalostamaan yhdessä Akku-ryhmäläisten kanssa 22.6.2016. Se myös esiteltiin esimiehelle ja etsivän työn ohjaajille sekä heidän palautteet ja huomiot kirjattiin ylös.

Elokuussa jatkojalostettujen ideoiden, palautteen ja huomioiden pohjalta laadittiin kehittämissuunnitelma. Syyskuun alussa kehittämissuunnitelma otettiin konkreettisesti käyttöön Akku-ryhmän toiminnassa. Syksyn 2016 aikana tarkastellaan kehittämissuunnitelman toimivuutta käytännössä ja vuoden lopussa tehdään tarvittavia muutoksia sekä kehitetään toimintaa havaintojen sekä palautteen pohjalta.

Akku-ryhmän ohjelma, syksy 2016

Syyskuu

Teema: Vapaa-aika ja mielekäs tekeminen, palvelut & nuorille suunnattu toiminta Jyväskylässä

- 31.8. Suunnittelu & Tourujoen luontopolku
- Suunnitellaan yhdessä syksyn ohjelmaa ja käydään kävelyretkellä Tourujoen luontopolulla
- 1.9. Mitä Jyväskylässä voi tehdä?
- Ryhmätoimintaan, harrastusmahdollisuuksiin ym. tutustuminen
- 7.9. Pajan retkipäivä
- 8.9. Omien harrastusten & mielekkään tekemisen esittely
- 14.9. Mukiaskartelua
- Tuunataan yhdessä uudet kahvimukit Akku-ryhmälle
- 15.9. Tutustuminen Katutasoon & kaupunkikierrös

- Käydään yhdessä tutustumassa matkalla Katulähetyksen Ruokapankkiin
- 21.9. Pokemon Go –peliin tutustuminen ja pihapelejä
- 22.9. Virtapajan völjyssä EA-juttuja Veturitalleilla
- 28.9. Seinäkiipeilyä ja sienestystä Multamäessä, Laukaassa
- 29.9. Tutustuminen Oivaan & Ilonaan Viitaniemessä

Lokakuu

Teema: Asuminen, talous ja koti

- 5.10. Keilaus Pupuhhdassa
- 6.10. Kissapäivä
 - Pidetään askartelupistettä, tehdään kissanaamioita ja –korvia
- 12.10. Kädentaitoja
 - Lusikkakorujen askartelu Titta-ohjaajan kanssa
- 13.10. Oma koti kullan kallis
 - asumisneuvoja klo 12.30
 - lyhtyjien tuunaus pelti- ja lasipurkeista
 - mukana myös Startti-paja
 - rempparyhmän kokoaminen
- 17.-19.10. Nuotta-valmennus, Marttinen, Virrat
- 19.10. Yllätysohjelmaa
 - Eli lautapelejä ja visailuja Startin kanssa
- 20.10. Oma talous
 - Suvi esittelee oma talous –tehtävänsä antia
 - Halukkaat voivat laskea oman kuukausibudjetin
 - Tehdään oma unelmakartta, kaikista kartoista tehdään seinätaulu
 - Tilan tuunausta (rempparyhmä)
- 26.10. Keskustan kuhinassa
 - Tutustuminen Nuorten Katutasoon klo 12.30 + kirppiksellä vierailu

- 27.10. Avoimet ovet –pajalla
 - Akku esittelee omaa toimintaa Etsivän työn kanssa
 - Ohjelmassa Sumopaini & Halloween-aiheista tekemistä eli kivi-askartelu & kasvomaalaus.

Marraskuu

Teema: Hyvinvointi, fyysinen & henkinen

- 2.11. Akun ja Startin leffapäivä
- 3.11. Ei Akku-ryhmää
- 9.11. Ratsastusretki Reykhestar-tallille Puuppolaan
- 10.11. Ehkäisevän päihdetyön viikko –teema
Tänä vuonna Ehkäisevän päihdetyön viikolla halutaan kannustaa puhumaan ja kysymään rohkeasti päihteidenkäyttöön liittyvistä asioista. Nyt huomio kiinnitetään erityisesti ehkäisevän päihdetyön hyviin käytäntöihin.
 - rentoutusta, Tanja D.
 - Ehkäpä-harjoituksia
 - rintanappien teko & heijastinaskartelu
- 16.11. Kädentaitoja ja toimistokorista
- 17.11. Tutustuminen Jyväskylän Sirkuskouluun
- 23.11. Uinti- ja kuntosaliretki Aalto Alvariin
- 24.11. Mielensterveysviikko-teema
Oletko sinut erilaisuuden kanssa? Kyse voi olla joko omasta tai muiden erilaisuudesta. Teeman ja mielensterveysviikon laajempi tavoite on vaikuttaa siihen, että mielensterveyden ongelmiin liittyvät stigmaat vähenisivät yhteiskunnassa.
 - Kuka olen, omat vahvuudet, stressinhallintakeinot (kirjataan ylös yhdessä)
 - erilaisuus -> keskustelua -> MUNAKELLO!
 - musiikkia ja taiteilua (tarjolla eril. välineitä oman taiteilun tekoon)
 - terveellinen välipala
- 30.11. Piparitalkoot yhdessä Starttipajan kanssa
 - leivonnaisia pikkujouluihin

Joulukuu

Teema: Sosiaaliset suhteet & taidot

- 1.12. Jouluihin toimintatorstai pajalla, Akku-ryhmä menossa mukana

- 7.12. Saippuan teko & korttiaskartelua
- 8.12. Etsivän työn glögit
- Akku-ryhmä & Reitti-ryhmä mukana menossa
- 14.12. Startin kanssa joulupaja
- jouluherkkuaskartelua
- koruaskartelua
- 15.12. Akku-ryhmän pikkujoulut!
- joululaulu-levyraati
- kinkkubingo
- lahjapeli
- nyyttärit

Muita huomioita:

Ruokailumahdollisuus ke & to ennen Akkua, pitää vaan hakea ”ruokalippu” yläkerrasta, jolla ruuan saa alakerrasta.

Keväällä 2017 toiminta jatkuu edelleen kaksipäiväisenä ja joka kuukaudelle on oma teemansa. Sisältö suunnitellaan yhdessä nuorten kanssa sekä huomioiden syksyn ohjelman osanottajamäärät, palaute jne.

Akku-ryhmäläisten palaute

joulukuu 2016

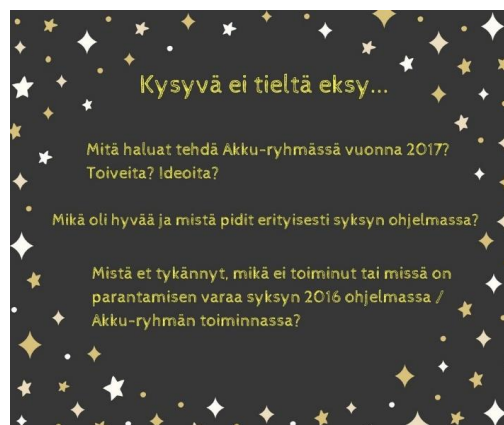
15 vastaajaa

1. Mikä oli hyvää syksyn 2016 ohjelmassa? Mistä pidit, missä onnistuttiin? Mikä jäi erityisesti mieleen?

- **7.9. mukien askartelu x 2**
- **12.10. lusikkakorujen teko x 2**
- 13.10. asumisneuvojan vierailu
- **2.11. Akun ja Startin leffailtapäivä x 2**
- **9.11. ratsastus x 2**
- **16.11. unisiepparit x 2**
- lautapelit ja korttipelit
- Yhdessä olo on tärkeintä.
- **keilaus X 2**
- Leivontakerta oli erittäin kiva.
- seinäkiipeily Multamäessä
- monipuolisuus ja vaihtelevuus
- Mukavasti erilaista niin, että käytiin tutustumassa ulkopuolisiin aktiviteetteihin.
- Kaikki puuhastelut puuhattiin rennolla mielellä eikä liian vakavalla otteella. Toki tarvittaessa vakavuuttakin löytyi.
- **Nuottavalmennus x 4**
- **saippuan teko x 2**
- kaikki liikuntajutut
- Sirkuskoulu
- Pelien pelaaminen oli mukavaa.
- Pidin pitkälti kaikesta, johon osallistuin.
- Ei varsinaisesti jäänyt muuta mieleen kuin mukaviin ihmisiin tutustuminen.

2. Mistä et pitänyt syksyn 2016 ohjelmissa? Missä oli parantamisen varaa? Mikä ei tuntunut hyvältä?

- 8.9. omat harrastukset ja niistä kertominen (omista jutuista kertominen jäi hama-helmien teon jalkoihin)
- 30.11. pipareiden leipominen Startin kanssa (vain pari ihmistä oli tekemässä ja olisi tarvinnut enemmän)
- 6.10. Kissapäivä (liian vähän oikeita kissoja näkyvillä)
- Tutustumiskerrat on turhia tai ei turhia, mutta vaikea koota isoja ryhmiä ihmisiä, joilla olisi tutustumistarve
- Ei valittamista
- Mun mielestä kaikki oli kivaa.
- Ainoastaan niitä kertoja en pitänyt mieleisenä, jolloin saavuin ryhmään yksikseni. Tässä varmaan olisi siis parantamista mielestäni eli selkeämpää tiedotusta kaikille ryhmästä kiinnostuneille ja mahdollisesti myös tutustumista ryhmäläisten kesken.
- Unelmakartta oli itselle vähän turha, kun sitä on tehty monilla eri kursseilla

3. Mitä haluaisit tehdä Akku-ryhmässä kevätkaudella 2017? Mitä toiveita, ideoita?

- Viherlandiassa käynti
- Akku-tilan tuunaus
- tuunaus yleisesti
- **keilaus x 2**
- kahvittelua
- **pelailua x 4**
- musiikkia
- megazone
- **ratsastus x 2**
- paljon erilaista tekemistä
- yhteistä tekemistä
- **lautapelejä x 2**
- Nähdä Jyväskylän eri liikuntamahdollisuuksia.
- Jyväskylä uusin silmin
- **kädentaitoja x 7**
 - magneettiaskartelu
 - askartelu kierrätysmateriaaleista
 - kynttilän teko
 - saippuan valmistus
 - tuoksuöljyt
 - askarella jotain
 - virkkaus, kutominen
 - jalka- ja kylpysuolan valmistus
- seinäkiipeily
- seikkailupuisto
- monikulttuurisuuskerta
- piirtämistä
- ensiapukerta
- **leivontakerta x 2**
- biljardi
- sulkapallon pelaamista
- **uiminen x 4**
- kuntosali
- **nuottavalmennus x 3**
 - Marttisiin tai Piispalaan
- taulun maalaaminen
- Retki jollekin luontopolulle, missä on grillausmahdollisuus.
- Joku voimistelujuttu, vaikka Hippoksen monitoimitalolle tutustumaan.
- leffan katsominen
- näköalatorni
- **retkeily x 2**
- jousiammunta
- Mitä tahansa, mistä ihmiset ovat kiinnostuneita.
- piknik
- mölkky
- retki uimarannalle
- Kesälläkin voisi jotain tapahtua, jos ei ole ryhmää niin silti voisi olla jotain vapaaehtoista ohjelmaa, kunhan on joku tiedotuskanava.
- Telttaretki vaikka johonkin leirintäalueelle voisi myös yhdeksi yöksi olla jees.

Akku-ryhmäläisten kehittämishetki 7.6.2017

Osallistuneita nuoria 14

1. Mikä nykyisen Akku-ryhmän toiminnassa on hyvää?

- Monipuolista toimintaa/ohjelmaa x5
- Ohjaajat (kiltit, ymmärtäväiset, positiiviset..) x4
- Voi osallistua/tulla silloin, kun haluaa x3
- Matala kynnyks osallistua x2
- Ei sitoutumista x2
- Ilmainen lounas x2
- Rento ilmapiiri x2
- Ihmisten kohtaaminen x2
- Iso ryhmä, ei niin sitovaa
- Tekemistä arkeen, jos ei ole muuta oikein, pitää sosiaalisena, ettei jää kotiin roikkumaan.
- Monipuolisuutta normiviikkoon
- Pelaaminen on ollut kivaa
- Erilaiset käynnit eri paikoissa
- Asiakaslähtöistä toimintaa
- Avoin ryhmä
- Saa toivoa ohjelmaa
- Mukaan voi tulla vaan hengaa jos ei pysty tekemään/osallistumaan.
- Kekseliäisyys
- Mukavia tyyppejä
- Innostavaa ja positiivista
- Hyvä vastaanotto
- Hyvin suunniteltu
- Kahdesti viikossa on plussaa!

2. Mikä nykyisen Akku-ryhmän toiminnassa on huonoa, mitä pitäisi kehittää?

- Monipuolisempaa x2
- Kertoja saisi olla enemmän, esim. 3 -4 krt. x2
- Aktiivisuus medioissa, esim. Facebookissa (keskustelut, tiedotus kaupungin ilmaisista menoista)
- Ajankohta menee usein päällekkäin Startti-pajan kanssa -> ei pääse osallistumaan niin usein kuin haluaa
- Ryhmän koko on kasvanut ja osa ohjelmasta ei aina toimi isolla ryhmällä
- Vähemmän pelaamista
- Vähemmän askartelua, enemmän konkreettista toimintaa ja keskustelua, että tutustuu ihmisiin paremmin
- enemmän kädentaitoja ja muuta näpräilyä
- voisi olla valo- ja videokuvausta.
- Liikuntaa enemmän!
- Toiminta voisi olla selkeämmin ohjattua. Tuntui aluksi epäselvältä, mitä tehdään ja missä.
- Kevyesti voisi kannustaa osallistumaan, mutta ei liian painostavasti.
- Kauan Akussa käyneenä toiminnassa jonkun verran toistoa.
- Enemmän voisi olla ehkä jotain reissuja pois pajalta.
- Keittiöhenkilökunta olisi tarpeellinen.
- Paremmat kahvileivät sekä leivokset olisivat toivottuja 😊
- Liian vähän viikossa, liian lyhyt päivä.
- Retkiä voisi olla enemmän.
- En löydä/keksi kehitettävää!

3. Ovatko vuoden aikana tehdyt muutokset olleet mieleisiä? Mikä on toiminut, mikä ei?

- Hyvä, että Akku-ryhmä on kaksi kertaa viikossa x3
- Monipuolista tekemistä
- Paljon yhdessä tekemistä
- Häslinki ei ole hyvä juttu
- Välillä ei mahdu tekemään, kun ryhmäkoko kasvanut
- Ovat olleet mieleisiä. Kun meiltä on kysytty, mikä on hyvää ja mikä huonoa, niin ollaan ”toivottu” jotain tekemistä, niin niitä on myös ollut!
- Hyvä ilmapiiri

4. Millainen olisi toiveidesi Akku-ryhmä?

- mukava ja rento ilmapiiri x2
- Vähän vielä useammin (esim. 3-4-kertaa viikossa) x2
- **Monipuolista, enemmän toiminnallista (kädentaitoja, liikuntaa, hyvinvointiteemoja, tutustumiskäyntejä, ruuanlaittoa) x2**
- Saksalainen täsmällisyys ja hallitummat ryhmätilanteet olisi toivotumpi.
- Uudet uskaltavat tulla
- Mukavaa tekemistä
- Iltatoimintaakin voisi joskus olla.
- Hyvin samanlainen kuin nykyään, mutta olisi enemmän yhdessä tekemistä, pareittain, pienessä ryhmässä.
- Enemmän teatteria!
- Paljon kädentaitoja ja liikuntaa, esim. maalausta, askartelua, tee-se-itse-juttuja.
- joogaa/venyttelyä/kuntoilua, lihashuoltoa
- kiipeilyä
- Yhteisleikkejä
- Jotain erikoisempia reissuja, esim. päiväretkiä johonkin kauemmas.
- Enemmän musiikkijuttuja
- Tauluammuntaa esim. ATC Armoriassa
- Ei muutettavaa